

LUUBI ALL

Kalle Pallingu huvide konflikt tehingu vahendamisel

Reformierakondlane **Kalle Palling** aitas Eesti Energia nõukogus istudes kaasa riikliku energiahiu suurima konkurendi Viru Keemia Grupi ärihuvidele. ▶ 4-5

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 9. juuni 2017 nr 111 (5709) 3 eurot

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 31.08.2017 või kuni kaup on järele

FLEXI WORK

SNICKERS Workwear
FlexiWork ripptaskutega
piraadipüksid.

Keha järgiva disainiga uue põlvkonna tööpüksid. Kaasaegne lõige - eelpainutatud põlved ja veniv Cordura® kiil jalgevahel. 100% Cordura® tugevdusega põlvkaitsetaskud ja sääreotsad. Funktsionaalsed taskud ees, taga ja külgedel. Materjal: kerge, hingav, veniv Cordura®: 88% Cordura®, 12% elastaan, 270 g/m². Rip-stop kangas: 65% polüester, 35% puuvill, 200 g/m². Poliüamiidist tugevdused: 100% Cordura®.

TAMREX

Püsivalt lahe!

Kaasaegne töömees vajab
kaasaegset tööriistast.

SNICKERS Workwear
New Generation tööpüksitel
on suuremat liikumisvabadust
andvad materjalid
ja mugavam lõige.

Tule proovi uusi suviseid
tööpükse LITE Work ja FLEXI Work.

Kui ostad ükskõik millised
Snickers Workwear tööpüksid
tavahinnaga, anname sulle
kapuutsiga pusa art. 2823/0400

TASUTA

Kampaania kehtib kuni 31.08.2017,
või kuni tasuta pusa on (art. 2823/0400)
jätub ja ainult Snickers Workwear
tavahinnaga tööpükste ostu puhul!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU
Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU
Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE
Pikk 2

VILJANDI
Riia mnt 42a

JÕHVI
Tartu mnt 30

VÕRU
Piiri 2

VALGA
Vabaduse 39

NARVA
Maslovi 1

HAAPSALU
Ehitajate tee

PAIDE
Pikk 2

JÕGEVA
Tallinna mnt 7

TÜRI
Türi-Alliku

Jalgrattareis **Transilvaanias, Rumeenias**. Dracula lossist veinikeldritesse.

12. - 20. august 2017
Hind: 1290 €

HAWAII King of the Mountain
7 päeva Tour de France'i kuulsusrikkaid tippe

7. - 15. oktoober 2017
Hind: 1790 €

Jalgrattamatk **Hiinas**.
Riisiterrassidelt karstimägedele.

14. - 22. oktoober 2017
Hind: 1350 €

Jalgrattamatk **Nepalis**.
Kathmandust Tiibeti piirini.

11. - 19. november 2017
Hind: 1290 €

Matkareis **Iraanis**.
Kuumavast kõrbest salamõrtsukate kindlustesse.

3. - 13. mai 2018
Hind: 1590 €

Matkareis **Indias, Ladakhis**.
Väike-Tiibet koos india vürtsidega.

16. - 27. september 2017
Hind: 1390 €

Jalgrattareis **Kreekas**.
Peloponnesoselt Egeuse mere saartele.

14. - 22. oktoober 2017
Hind: 1590 €

Rafting Zambesi jõel, **Zimbabwes**.
Seiklus ja looduselamus serveeritud kuumalt ja märjalt.

4. - 11. november 2017
Hind: 1990 €

Jalgrattareis **Marokos**.
Tuhande ja ühe öö linnadest kõrbedüünidele.

7. - 15. aprill 2018
Hind: 1190 €

Matkareis **Indoneesias**, Sulawesi saarel.
Tana Toraja surnute kultust uudistamas.

18. mai - 26. mai 2018
Hind: 1190 €

Seiklusreisid

Rända sinna, kus ehe ja äge!

Kiiretele broneerijatele soodustused!

+372 5872 2433 | info@andmoments.com | www.andmoments.com

Reiside hinnas sisaldub kohapealse programmi hind, hinnas ei sisaldu lennupiletid sihtkohta ja tagasi, kui ei ole märgitud teisiti. Kiiretele broneerijatele suured soodustused!

EUROALA**Deflatsioonirisk on täiesti kadunud**

Euroopa Keskpanka president Mario Draghi rõhutas Tallinnas, et kuigi majandusel läheb paremini, et saa keskpank veel hakata üllilõtvat rahapoliitikat koormale tõmbama. "Peame olema kannatlikud," ütles ta. ▶8-9

TÖÖJÕUD**Vabade töökohtade arv kaheksa aasta suurim**

Statistika järgi kasvas aasta alguses vabade töökohtade arv hüppeliselt. Sektor on elavnenud - Eestit külastab rohkem turiste ja avatud on hulk uusi toidukohti, kinnitab restoraniäriimees Martti Siimann. ▶6

INVESTOR**Kummide vilinal aktsiaturu tippu**

Kui isesõitvad autod valmis teha, läbivad maailma elanikud autodega kaks korda rohkem kilomeetreid kui praegu. Analüütikud näevad rehvitootjatele, nagu Goodyear, väga helget tulevikku. ▶14-15

PÄEVA TEGIJA ▲**Taavi Kotka saab poliitikas käe valgeks**

E-Eesti üks eestvedajaid, hiljuti majandus- ja kommunikatsiooniministri ametikohalt lahkunud **Taavi Kotka** teatas, et asub poliitikasse ning kandideerib kohalikel valimistel Viimsi vallas Reformierakonna nimekirjas. Erakonda astuda ta siiski ei plaani. Kandideerin Viimsis, sest ma elan siin ja tahan valla arengusse panustada," ütles Kotka intervjuus Eesti Päevalehele. Kotka soovib, et Viimsisse tuleks rohkem tarku töökohti ja et Sten Tamkivi koliks Viimsisse tagasi.

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 9. juuni 2017
nr 111 (5709) **3 eurot**

EUR/USD
1,1225 ▼

USD/EUR
0,8910 ▲

EUR/SEK
9,7777 ▼

EUR/RUB
63,9001 ▼

NordPool
36,65 ▲

Euribor
-0,259 ▼

LUUBI ALL

VKG agent Eesti Energias

Eesti Energia nõukogusse kuuludes mängis Kalle Palling topeltmängu ja töötas salaja riigifirma suurima konkurendi Viru Keemia Grupi heaks. ▶4-5

◀ Reformierakondlane Kalle Palling kinnitas, et mõtles laiemalt Eesti riigi ja majanduse käekäigule.
FOTO: TERJE LEPP

amello
raamatupidamisteenused

Raamatupidamine üle Eesti.

Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.

MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA

Võta meiega ühendust

www.amelloraama.ee

info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

1352 IDEED

PIDUPÄEVA KORRALDAMISEKS

Pidupaev.ee

LÜHIDALT

E-residentsuse isa Taavi Kotka läheb poliitikasse

Edukas ettevõtja, e-Eesti üks eestvedajaid Taavi Kotka teatas, et astub poliitikasse ja kandideerib kohalikel valimistel Viimsi vallas Reformierakonna nimekirjas.

"Ma ei kuulu siiani ühtegi erakonda ega plaani astuda ka. Kandideerin Viimsis, sest ma elan siin ja tahan valla arengusse panustada. Kogevin avalikus sektoris töötades, et kohalik omavalitsus suudab rohkem oma elanike jaoks ära teha, kui tal on olemas tugev erakondlik side, üksik hunt ei saavuta midagi," ütles ta.

Korterite müük kasvas palju

Kuigi mais hinnad pisut langesid, siis korteritehingute arv tegi järsu hüppe, teatas Pindi Kinisvara. 17 suurema linna tehinguid koondav Pindi Indeks langes 0,7% võrra, tehingute kaalutud keskmine hind oli 1271 eurot ruutmeetri kohta. Aprillis oli see 1279 eurot. Kui aprillis tehti indeksilinnades 1065 korteriomandi tehingut, siis mais tõusis tehingute arv 1314-le. Eelmise aasta mais tehti indeksilinnades 1281 korteriomandi tehingut.

Elering soovib hinnamuudatusi

Et tagada ka tulevikus tarbimise ja tootmise tasakaal elektrisüsteemis, on vaja radikaalseid muutusi turu korralduses, teatas Elering. "Kõrvaldada tuleb turgu moonutav valitsuste sekkumine subsidiumide ja hinnakontrolli kaudu. Elektri tootmise tehtav kulu peab peegelduma elektri hinnas jaeturul. Sisuliselt sama rahaga, mis läheb toetuskeemidesse, peaks tarbija saama osta turult elektrit. See muudaks tarbimise hinna suhtes tundlikumaks ja paneks parimal moel enam tootmise ja vähem tarbimise omavahel konkureerima. Parim elekter on tarbimata elekter," märkis Eleringi juhatuse esimees Taavi Veskimägi.

KOHUS

Poeketid jäid Liviko kartellileppes lõplikult süüdi

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Riigikohus ei andnud menetlusluba suurte poekettide ja Liviko kassatsioonile ning seega jäid jõusse Tallinna ringkonnakohtu ja Harju maakohu lahendid, mille järgi osalesid Selver, Rimi, Prisma, Maxima ja teised nn Liviko kartellis.

Mullu detsembris tegi Tallinna ringkonnakohus otsuse, millega jättis jõusse varasema Harju maakohu süüdimõistva otsuse Tallinna Kaubamaja Grupi tütarettevõtja Selveri, Liviko, Rimi Eesti Foodi, Maxima Eesti ja Prisma Peremarketi ning 11 firma esindaja suhtes.

"Selver, olles veendunud, et pole rikkunud ühtegi seadust, kaebas otsuse edasi riigikohusse," andis Tallinna Kaubamaja juhatuse esimees Raul Puusepp börsiteate vahendusel teada. "Nüüd teatas riigikohus, et ei anna menetlusluba Selveri kassatsioonkaebusele," lisas Puusepp.

Ühtlasi ei võtnud riigikohus menetlusse Liviko, Rimi Eesti Foodi, Maxima Eesti ja Prisma Peremarketi ning firmade esindajate kaebusi ja nad kõik jäid lõplikult süüdi kartellileppes.

Keegi ei ole nõus

"Selver kinnitab jätkuvalt, et ei ole sõlminud kartellikokkuleppeid, mistõttu on riigikohtu otsus ootamatu, kuid Selver täidab oma kohustused vastavalt kohtuotsustele," teatas Puusepp.

Liviko juhataja Janek Kalvi lisas, et ettevõtte on pettunud riigikohtu otsuses mitte võtta menetlusse kaubanduskettide ja alkoholitootja Liviko kaasust konkurentidevahelise kokkuleppe süüdistuses. "Mingeid keelatud kokkuleppeid Liviko ja kaubanduskettide vahel ei ole olnud ning seetõttu haavab riigikohtu menetluse mitte jõudmine meie õiglustunnet sügavalt. Kohtulahendeid täiendavalt kommenteerida ei pea me vajalikuks, kuid lõplikud kohtuotsused on täitmiseks," teatas Kalvi.

Börsifirma Tallinna Kaubamaja investorid võtsid uudise

▲ Kohtuprotsess viinatootja Liviko ja jaekaubanduskettide üle algas 2014. aastal. FOTO: ANDRAS KRALLA

vastu leigelt. Investorite poole pealt oli nõus kommenteerima vaid Jaak Roosaare, kes ütles laooniliselt, et tema kui investori jaoks ei mängi riigikohtu otsus mingit rolli.

Lepiti kokku viina hinnas

Detsembris tegi ringkonnakohus Liviko kartelliasjas otsuse, jättes jõusse Harju maakohu süüdimõistva otsuse. Kartellileppes süüdi mõistetud Eesti suurim viinatootja Liviko ja kaubanduskettid Selver, Maxima, Prisma ja Rimi peavad otsuse jõustumisel maksma igaüks miljonitesse ulatuvaid kahjutasusid.

Süüdistuse järgi sõlmis Liviko 2009. aasta juunis ja juulis konkurentsi kahjustava kokkuleppe madalama hinnaklassi viina müügiks konkureerivate ettevõtjatega ning Rimi Eesti Foodi, Maxima Eesti, Prisma Peremarketi ja ASiga Helter-R.

Ettevõtted leppisid kokku, et 40protsendilise alkoholisisaldusega pooleliitrise Liviko ja temaga konkureerivate äriühingute Altia Eesti ja Liivi Heleliisi tarnitava madalama hinnaklassi klaastaras viina jaehind tõstetakse 63,50 kroonile (4,06 eurole). Hindade ühtlustumine toimus 09.07.2009–14.07.2009. Süüd pole keegi omaks võtnud.

TASUB TEADA

Karistusi mitme miljoni eest

Liviko – 1 276 000 eurot ja aastane katseajaga. Ettevõtte peab tasuma 127 600 eurot. Ülejäänud ei tule maksta, kui katseaja jooksul ei sooritata uut kuritegu.

Prisma Peremarket – 1 156 000 eurot, millest tuli kohe tasuda 115 600 eurot, ülejäänud tingimisi aastase katseajaga.

Rimi Eesti Food – 3 584 000 eurot, millest tuli kohe tasuda 358 400 eurot, ülejäänud tingimisi aastase katseajaga.

Maxima Eesti – 1 907 000 eurot, millest tuli kohe tasuda 190 700 eurot, ülejäänud tingimisi aastase katseajaga.

Selver – 2 956 000 eurot, millest tuli kohe tasuda 295 600 eurot ja ülejäänud tingimisi aastase katseajaga.

Kärt-Ragnar Kits – rahaline karistus 210 päevamäära, s.o 29 400 eurot, millest tuli kohe tasuda 2940 eurot ja ülejäänud tingimisi aastase katseajaga.

Ivar Grossev – rahaline karistus 210 päevamäära, s.o 16 485 eurot, millest tuli kohe tasuda 1648,50 eurot ja ülejäänud tingimisi aastase katseajaga.

Rando Galin – rahaline karistus 180 päevamäära, s.o 10 206 eurot, millest tuli kohe tasuda 1020 eurot ja ülejäänud sum-

ma tasuda tingimisi aastase katseajaga.

Hallar Ränk – rahaline karistus 180 päevamäära, s.o 9540 eurot, millest tuli kohe tasuda 954 eurot ja ülejäänud tasuda tingimisi aastase katseajaga.

Tiiu Valk – rahaline karistus 150 päevamäära, s.o 27 135 eurot, millest tuli kohe tasuda 2713,50 eurot ja ülejäänud summa tasuda tingimisi aastase katseajaga.

Vaido Padumäe – rahaline karistus 150 päevamäära, s.o 11 100 eurot, millest tuli kohe tasuda 1110 eurot ja ülejäänud summa tasuda tingimisi aastase katseajaga.

Marko Krusberg – rahaline karistus 150 päevamäära, s.o 2655 eurot, millest tuli kohe tasuda 265,50 eurot ja ülejäänud summa tasuda tingimisi aastase katseajaga.

Robert Sibul – rahaline karistus 120 päevamäära, s.o 4380 eurot, millest tuli kohe tasuda 438 eurot ja ülejäänud tasuda tingimisi aastase katseajaga.

Marge Saluste – rahaline karistus 150 päevamäära, s.o 8250 eurot, millest tuli kohe tasuda 825 eurot ja ülejäänud summa tasuda tingimisi aastase katseajaga.

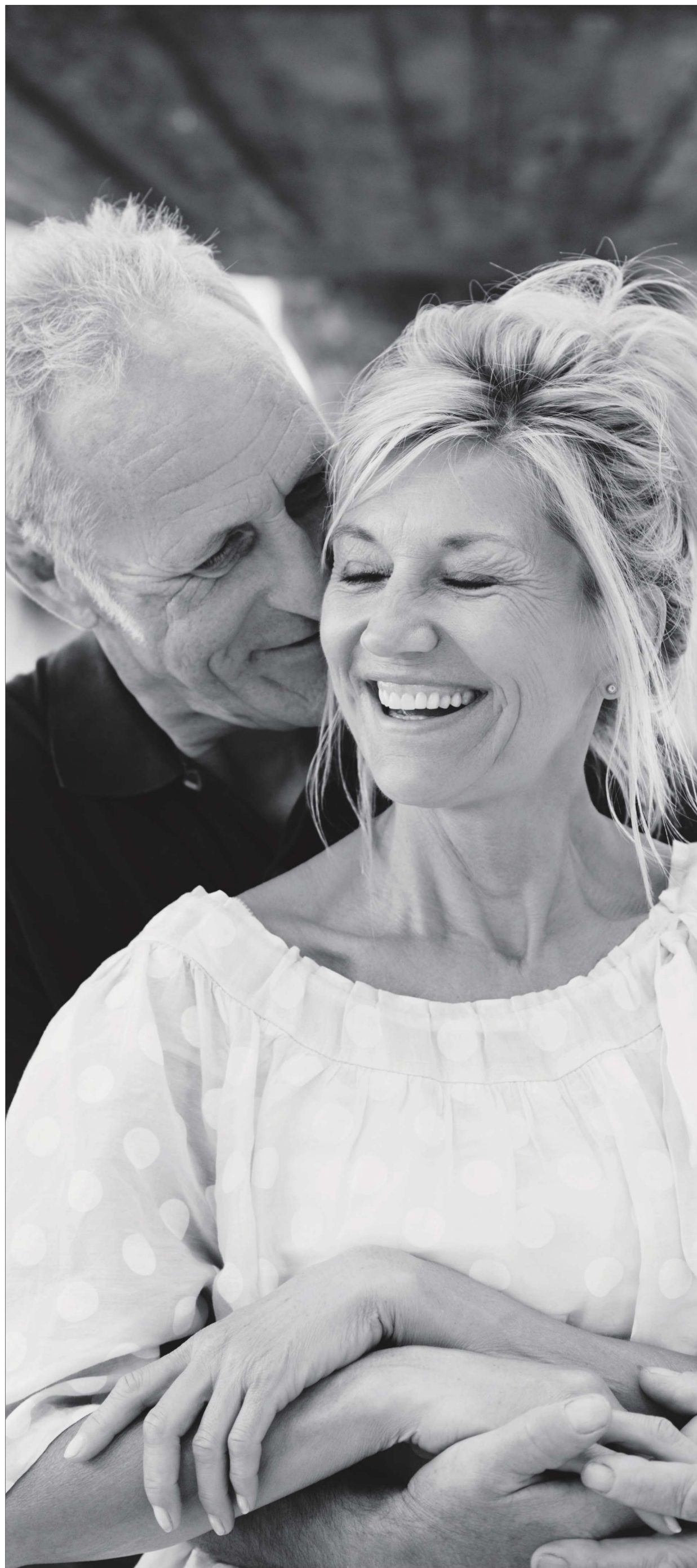
iittala

ARABIA
1873

09.06-11.06 Iittala ja Arabia -20%

PRISMA

IGA NAINE VÄÄRIB TEEMANTE!

e-Jewels
PASSION & LOVE

SINU VÄÄRISEHETE E-POOD
www.e-jewels.ee

Broneeri aeg konsultatsiooniks meie kontoris: shop@e-jewels.ee, +372 6 609 609

TEHINGU VAHENDUS

Kalle Pallingu topeltmäng Eesti Energia nõukogus

Reformierakondlane Kalle Palling aitas Eesti Energia nõukogus istudes varjatult kaasa riikliku energiahiiu suurima konkurendi Viru Keemia Grupi (VKG) ärihuvidele, vahendades viimasele paar aastat tagasi ahvatlevat, umbes kuraditosina miljoni suurust aheraine tehingut, mida samal ajal jahtis ka Eesti Energia.

PIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

Äripäev

Pallingu läbikäimine VKG suurima omaniku Priit Piilmanniga pole olnud saladus, küll aga taoline otsene huvide konflikt. Vähemalt riigifirma meediasuhete juht Kaarel Kuusk vahendas, et Eesti Energiale tuli Pallingu käitumine üllatusena. Eesti Energia ei olnud Pallingut volitanud konkurendiga suhtlema ja selleks puudus mõistagi ka vajadus, kuna sama tuluvõimalust jahtisid mõlemad omaette.

2014. aasta sügisel tundis rahvusvaheline ehituskontsern Jan De Nul huvi Eestist väga suure koguse, enam kui miljoni tonni aheraine ostmise vastu. Tegemist oli siinsetele suurtele põlevkivi kaevandajatele Eesti Energiale ja VKG-le unistuste võimalusega. Aheraine on põlevkivi rikastamisel tekkiv jääk ja koguselt, mis jääb taaskasutamata, tuleb maksta saastetasu. Aheraine taaskasutamiseks on energiahiiud mõelnud välja imenippe, näiteks Eesti Energia on aherainest kokku kuhjanud hiiglasliku motomäe ja VKG soovib rajada aherainepüramiidi. Ent ühtäkki terendas võimalus suurest kogusest lahti saada ja selle pealt koguni kenasti teenida. Äripäeva andmetel olnuks tehingu maht suurusjärgus 13–14 miljonit eurot, kui kaubaks oleks läinud miljon ton-

ni aherainet. Kogus võinuks aga veidi suuremgi olla.

Pallingu ja Rahumäe külaskäik

Jan De Nul oli aheraine otsingul selleks, et kasutada seda täitematerjalina hiigelpojektis – Saksamaa–Taani Fehmarnbeldi tunneli ehituses. Sügisel 2014 asuski kontsern Eestist pakkumisi küsima ja siinse aherainega tutvuma. Jan De Nul üks kohapealne agent oli reformierakondlane Jaanus Rahumägi. Üllataval kombel ajas aga VKGga suhtluses asju ka Palling.

Olgu öeldud, et tehinguni pole seni läinud ei Eesti Energial ega VKG-l, sest tunneli ehitamine lükkus edasi. Ent näiteks Eesti Energia kinnitusel on koostöö Jan De Nuliga endiselt laual ja kontakt püsib.

Tulgem aga tagasi paari aasta taguste asjaajamiste juurde. Alates 2009. aastast Eesti Energia nõukokku kuulunud Palling tutvustas isiklikult 2014. aasta oktoobris VKG juhtidele aheraine müümise võimalust Jan De Nulile. Novembris 2014 külastas Palling koos Rahumäe ja Jan De Nul kontserni Belgias töötava kivimaterjali hankimise juhi Peter Van de Veldega VKGd.

Reformierakondlased Palling ja Rahumägi asusid aktiivselt Jan De Nul ja VKG tehingut vahendama. Koguni nii aktiivselt, et kui VKG hakkas suhtlema otse Peter Van de Veldega, saabus Rahumäelt korraldus saata Jan de Nulile tehtud pakkumine ka temale ja teda kogu suhtlusega kursis hoida.

Mängu tuli mängu veel üks tegelane – järjekordse reformierakondlase, Remo Holsmeri elukaaslane Helen Neitov. Neitov töötab Rahumäe juhitas ja tema osalusega ESC Global Security kontsernis äriarenduse juhina. ESC Global Securitys töötab Neitov LinkedIni andmeil 2012. aastast ja enne seda töötas Neitov Halensis, mida Baltikumis juhtis Rahumägi abikaasa Mari Rahumägi. Neitovi roll suhtluses VKGga oli olla Rahumäe ja tema firma esindaja.

Rahumäe soov olla kogu infovahetuse juures alarmeeris VKG töötajaid. Viimastele oli arusaamatu, miks nad peaks kellegi Helen Neitovi vahendusel asju ajama, kui suhtlus oli juba liikunud hankija tasandile. Seepeale uuris asja ka VKG suurim omanik Priit Piilmann ja küsis Pallingult, milles asi.

“Minu asemel tegelevad nüüd Helen (Neitov – toim) ja Jaanus (Rahumägi – toim). Andsin projekti üle seoses kiire ajaga. See on aga puhkudeks, kui on mingit uut infot kliendi poolt vms,” vastas Palling Piilmannile. Arusaamatused laabusid ning Rahumägi lasti vähemalt mingis osas infole ligi.

Kaks rauda tules

Eesti Energia meediasuhete juht selgitas, et riigifirmal tekkis Jan De Nuliga kontakt Jaanus Rahumäe vahendusel, kelle ettevõtte partner Jan de Nul oli. Jan De Nul suhtles paralleelselt nii Eesti Energia kui ka VKGga. Näiteks novembris 2014 külastas kontserni esindaja mõlema firma kaevandusi.

“Eesti Energia tegi 2015. aasta veebruaris ka endapoolse pakkumise aheraine müügiks ja transpordiks. Paraku me tehinguni ei jõudnud, kuna kogu tunneliehituse projekt lükkus edasi,” sõnas Kuusk. Eesti Energia pakkumine oli Kaarel Kuuse sõnul edukas ja riigifirmal on hea positsioon Jan De Nuliga koostöö jätkamiseks.

Küsimusele, kas Eesti Energias teati Pallingu topeltmängust ja kas Pallingut ehk isegi volitati mingil põhjusel VKGga suhtlema, vastas Kuusk eitavalt. “Kalle Pallingu võimalikku rolli kohtumises VKGga ei oska Eesti Energia kommenteerida, seda tuleks küsida temalt,” nentis Kuusk.

Nõukogu esimees polnud teadlik

Eesti Energia toonasele nõukogu esimehele Erkki Raasukesele tuli Äripäevalt kuuludud kirjeldus, kuidas Eesti Energia nõukogu liige Kalle Palling konkurendi huvides tegutses, üllatusena, kuid ta ei soovinud sellele siiski pelgalt ajakirjaniku info põhjal hinnangut anda.

Jaanus Rahumägi katkestas telefonikõne juba enne ajakirjaniku küsimuste ärakuulamist. “Ma ei taha midagi rääkida. Mind ei huvita üldse, millest tahate rääkida. Mul on täitsa omaette elu ja mul ei ole vaja midagi teile rääkida,” ütles ta vaid.

Jan De Nul esindaja Peter Van de Velde jäi Äripäevaga suheldes napolisõnaliseks ja ütles vaid, et ettevõtte agent Eestis viis nad kokku mitme Eesti firmaga.

Piilmann: Palling ajas Eesti asja

Viru Keemia Grupi suurim omanik Priit Piilmann, kes mulduses Äripäeva Rikaste TOPis platseerus 111,5 miljoni eurose varaga 11. kohale, ütles, et Kalle Palling ajas Eesti asja, kui tutvustas VKG-le aheraine müümise võimalust.

Piilmann vastas küsimustele kirjalikult, telefonitsi ei õnnestunud teda tabada.

Miks VKG suurkonkurendi Eesti Energia nõukogu liige VKG huvides asju ajas? Kindlasti ajas Kalle Palling selles küsimuses Eesti riigi asja. VKG-l tekib aherainet

umbes 3 miljonit tonni aastas, Eesti Energial 10 miljonit tonni, lisaks tekib aherainet Kiviõli Keemiatööstusel. Aherainet ehk paekivi on võimalik kasutada tee-ehituses ja muudes ehitusvaldkondades, kuid suure transpordikulu tõttu ei ole aheraine konkurentsist teiste paekivimaardlatega, mis on ehitatavatele objektidele lähemal.

Samuti on probleeme seadusandluses, mille tõttu ei ole võimalik kasutada juba välja-kaevatud ressursi, samas antakse välja uusi kaevelubasid paekivimaardlatele.

Seega jääb meil ja Eesti Energial üle väga suur kogus aherainet, mida peame ladustama, tasudes aheraine ladestamist.

Tegime tõesti pakkumise aheraine müügiks ja meile teadaolevalt tegi pakkumise ka Eesti Energia, kuid kahjuks ostu-müügilepinguni ei jõutud, kuna arvatavasti ostja plaanid muutusid.

Kas tegemist oli vaid ühe episoodiga suuremast koostööst VKG ja Kalle Pallingu vahel? Minule teadaolevalt rohkem äri-

kontaktide informatsiooni Kalle Pallingult ei ole tulnud.

Kuidas tasustasite Kalle Pallingu panust viidatud koostöös? Lepingupartnerid olid VKG ja Jan De Nul, Palling vahendas ärikontakte, tundis muret, et kasutult seisev maavara leiaks kasutuse, seega käitus riigimehelikult ning mingit tasu kokkulepet ei olnud.

Kas tegemist on olnud ka Reformierakonna rahastamise või rahastamise kattega? Vastasin eelmises küsimuses – ei ole.

▲ Viru Keemia Grupi suurim omanik Priit Piilmann. FOTO: RAUL MEE

◀ Kalle Palling (vasakul) ja Jaanus Rahumägi vahendasid Viru Keemia Grupile aheraine müümise võimalust. Ainult et Palling istus samal ajal ka VKG suurima konkurendi Eesti Energia nõukogus.

FOTO: MARTIN DREMLJUGA / EKSPRESS MEEDIA / DELFI

sirkel fabrics

OTSIME PARIMAT, PAKUME ENNEOLEMATUT!

SIRKEL FABRICS otsib oma kollektiivi hoolivat ja tulemustele orienteeritud BRAND MANAGER'i, kes soovib end kõikvõimalikes ja –võimatutes olukordades tasuvalt end realiseerida.

Kui tunned, et Sinu sooviks oleks hoolt kanda maailmas kõrgelt hinnatud TEXTILE EDITOR'i ROMO kaubamärkide eest, tutvustada neid ning kanda hoolt, et suur nimi veelgi tuntumaks saaks, võta meiega ühendust!

Oma professionaalidele pakume täielikku kaubamärgipoolset ja kohapealset toetust eesmärkide saavutamiseks. Sirkel Fabrics hindab töökaliteeti ja pühendumust. Meie töötajate töötasu on igati tulemust kompenseeriv ja ületab kohalikul turul antud valdkonna parimaid tasusid. Töötasu vastavalt brändi läbimüügile ja tulemustele 2500 – 3500 € või rohkemgi.

Me ootame Sind kandideerima, kui Sul on:

- Kõrgharidus või kõrgem eriharidus
- Kogemus tekstiilivaldkonnas töötamise
- Kasuks tuleb tootmisalane töökogemus
- Väga hea eesti keele ja hea inglise keele oskus kõnes ning kirjas
- Kasuks tuleb vene keele oskus
- Juhiload ja oma sõiduvahendi kasutamise võimalus

Tutvu ROMO kaubamärkidega veebilehel www.romo.com.

Otsime töökollektiivi ka KONTORIASSISTENTI, kes tegeleks igapäevaste jooksvate ülesannete ja klientidega, ning oleks valmis arenema ning aegamööda rohkem vastutust kandma.

Saada oma CV koos motivatsioonikirjaga aadressile cv@sirkelfabrics.ee.

kirkbydesign.com

MARK ALEXANDER

ROMO

zinc
textile

BLACK
edition

VILLA NOVA

PANE TÄHELE Küsimused, mille Pallingule esitasime

1. Oktoobris 2014 tutvustasite VKG-le võimalust tarnida kuni 5 mln tonni aherainet kontsernile Jan De Nul. Novembris 2014 käisite VKGs külas koos Jan De Nuli esindaja ja Jaanus Rahumäega. Samal ajal olite VKG suurima konkurendi Eesti Energia nõukogus. Teatavasti osales ka Eesti Energia samal n-ö hankel ehk tegi oma pakkumise Jan De Nulile. Kuidas kommenteerite sellist huvide konfliktit?

2. Jaanuaris 2015 ütlesite Priit Piilmannile, et "minu asemel tegelevad nüüd Helen ja Jaanus. Andsin projekti üle seoses kiire ajaga. See on aga puhkudeks, kui on mingit uut infot kliendi poolt vms." Kas tegemist oli siis Teie projektiga?

3. Eesti Energia ja Erkki Raasuke ei teadnud enda sõnul Teie tegevusest VKGga suhtlemisel ses asjas, samuti polnud Te selleks kuidagi volitatud Eesti Energia poolt. Miks Te Eesti Energia juhte ei informeerinud taolisest huvide konfliktist olukorrast?

4. Kuidas saite Teie isiklikult teada, et selline firma nagu Jan De Nul otsib aherainet siit piirkonnast?

5. Kes on Peter Van de Velde, kuidas teda tunnete, mis ajast jm?

6. Mis roll oli Jaanus Rahumäel ja tema firmal algusest peale selles asjas?

7. Mille eest ja millist tasu Teie vahendajana pidite teenima selle eest, et asju ajasite (VKGs)? Kellelt?

8. Kuidas Te Priit Piilmanni tunnete ja kui tihedalt läbi käite?

9. Kas Teie varjatud roll VKG ärihuvidele kaasaaitamises on seotud Reformierakonna rahastamisega? Suhtlus toimus Pallingu soovil kirjalikult.

KOMMENTAAR Minu roll piirdus esimate kontaktide loomisega

KALLE PALLING
poliitik ja endine Eesti Energia nõukogu liige

Maailma üks suurimaid süvendus- ja ehitusfirmasid Jan De Nul Group otsis oma Eesti kontakti Jaanus Rahumäe kaudu võimalust soetada lubjakivi, sh põlevkivi kaevandamise tootmisjääke, mida kasutada Taa-nit ja Saksamaad ühendava tunneli ehitusel.

Rahumäe palvel viisin nad kokku erinevate kaevandajatega üle Eesti, sh Eesti Energia ja VKGga. Minu roll piirdus esimate kontaktide loomisega, edasi suhtlesid ettevõtted otse. Kokku kohtusid Jan De Nul Groupi esindajad, sh grupi geoloog Peter Van de Velde minule teadaolevalt kümme korda Eesti ettevõttega: enamiku sadamate, lubjakivikarjääride ja inseneribüroodega. Minule teadaolevalt osutus kõikidest parimaks just Eesti Energia pakkumine. Sellest, et mina esimese kontakti Eesti Energiaga lõin, olid Eesti Energia juhatusest teadlikud nii Raine Pajo kui ka Hando Sutter.

Pean Eesti ettevõtetele eksporditurgudel uste avamist väga vajalikuks ning teen seda hea meelega ka tulevikus, mõeldes seejuures Eesti riigile ja majanduse käekäigule.

Aheraine on põlevkivi kaevandamise jääkprodukt, mida ladustatakse prügina mäkke. Eesti riik ja Euroopa Liit mak-savad sadu miljoneid eurosid keskkonnakahjude vähendamiseks. Kui aherainet õnnestuks kasutada eksporditava ehitusmaterjalina, oleks see kasulik mitte ainult konkreetsele ettevõttele, vaid ka riigile ja loodusele laiemalt. Selle arvel jääksid uued kaevandused avamata.

TASUB TEADA Aherainest raske lahti saada

2016. aastal tekkis Eesti Energia põlevkivi tootmisel aherainet kokku 5 miljonit tonni ja sellest taaskasutati 1,5 miljonit tonni. Seejuures suutis Eesti Energia maha müüa vaid 0,1 miljonit tonni aherainet, ülejäänud kogus taaskasutati oma tarbeks.

2015. aastal taaskasutas Eesti Energia 2 miljonit tonni aherainet toona tekkinud 6,6 miljoni tonnist.

VKG taaskasutas oma majandusaasta aruande kohaselt 2015. aastal kogu tekkinud aheraine. Äripäev on kirjutanud, et VKG soovib Aidu karjääriväljale aherainest ehitada hiigelpuramiidi, et aherainet taaskasutada ja sedasi saastetasusid vähendada. Eesti Energia on aga juba rajanud aherainest hiiglasliku motomäe.

„**Pean Eesti ettevõtetele eksporditurgudel uste avamist väga vajalikuks ning teen seda hea meelega ka tulevikus, mõeldes seejuures Eesti riigile ja majanduse käekäigule.**

Kalle Palling

TORMIS: KALJUSTE: JALAKAS: SÜNNISÕNAD

Suurvormi taastulek
Noblessneri valukojas
2.08 / 3.08 / 4.08 /
5.08 / 7.08 / 8.08
kell 19:00

Piletid Piletilevist ja
Von Krahli Teatri
kodulehelt

Von Krahli Teater

◀ Restoranide Noa, Oko ja Tuljak üks omanikke Martti Siimann tõdes, et konkurents töötajate leidmiseks on märgatavalt tihenunud.

FOTO: MEELI KÜTTIM

TÖÖJÕUD

Vabade töökohtade buum

Vabade ametikohtade arv on viimase kaheksa aasta suurim. Esimeses kvartalis oli statistikaameti andmetel Eestis üle 11 200 vaba ametikohta.

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee

Äripäev

Vabade ametikohtade arv kasvas aasta alguses hüppeliselt. 2016. aasta esimese kolme kuuga võrreldes 35% ning mulluse aasta viimase kvartaliga kõrvutades 24%.

Tööandjate keskkliidu juhi Toomas Tamsari sõnul ei ole vabade ametikohtade arv kasv üllatuslik. Just töökäte vähenemine on statistika valguses tema hinnangul olulisim probleem. "Sellega oleme kukkumas sügavale kuristikku, kuna töötajate arv järjest väheneb, kui töökohtade arv suureneb," möönis Tamsar.

Just see, et majandusolukord on Eesti lähiturgudel paranenud, on Tamsari sõnul vajadust töökäte järele kasvatanud. "Eesti majanduse suurim väljakutse ongi toimetulek selle olukorraga," kommenteeris Tamsar.

Olukorda aitaks leevendada Tamsari arvates see, kui saaks aidata vähenenud töövõimega inimestel, eakatel ja värsketel lapsevanematel tööturule tulla. Kuid ainuüksi sellest ei piisa, tõdes ta.

"Juba ammu on vaja muuta töörandepiiranguid. Need on jäigad ega võimalda kutsuda inimesi väljastpoolt Euroopa Liitu Eestisse tööle," arvas Tamsar ja ütles, et tema hinnangul jätvad karmid reeglid

omakorda jälle riigieelarvesse, kuna töötajate pealt laekuks haigekassale ja pensionifondidesse raha.

Restoraniäris tööjõupuudus ilmne

Aasta varasema perioodiga võrreldes kahekordistus vabade töökohtade arv tänavu esimese kvartalis mitmes valdkonnas – suurema tööhõivega valdkondadest majutuses ja toitlustuses ning kunsti, meelelahutuse ja vaba aja valdkonnas.

Tipprestoranide Noa, Oko ja Tuljak üks omanikest Martti Siimann tõdes, et konkurents töötajate leidmiseks on märgatavalt tihenunud. "Raske on loomulikult. Kuid eks me ikka hoiame kümne küünega kinni neist, kes meil on," sõnas Siimann.

Ta kinnitas, et sektor on elavnenud – Eestit külastab rohkem turiste ning avatud on ka hulk uusi toidukohti. Seega on Siimanni sõnusti paratamatu, et töökäsi on juurde vaja.

Enda restoranidesse, mille töötajate arv kõigub vastavalt hooajale 100–150 vahel, otsivad nad Siimanni sõnusti töötajaid tutvuste kaudu. Kuna aga tegu on suurte, üle sajakohaliste restoranidega, on vajaliku arvu inimeste leidmine ka sellevõrra raskem. "Meie suurus on pluss ja miinus. Kuid ehk kuna meie kohad on uued ja ägedad, ta kuidagi ikka kokku tuleb," tõdes Siimann.

Aasta teises pooles vabade töökohtade arv sektoris kasvab veelgi, usub Siimann. Seda osati ka tuleva Euroopa Liidu eesistumise pärast, mis toob toidukohtadele omajagu lisatoimetamist.

"Kuid ma arvan, et 2018 peab nii mõni-ki koht oma ukse kinni panema – ta lihtsalt ei pea sellele palgasurvele vastu," arvas ta ja lisas, et juba praegu on seis paljudele ilmselt kriitiline.

Oma rolli tööjõupuuduse leevendamiseks on Siimanni sõnusti ka tehnoloogial. "Meie küll *take-away*'d (toidu kojuvedu – toim) ei tee, kuid väga paljud restoranid on läinud Woltli ja Tellitoiduga kaasa," möönis ta ja lisas, et kojuveoteenuste üha suurem kasutuselevõtt vähendab vajadust teenindajate järele.

"Mujal maailmas on tegu väga tuntava trendiga. Kui inimesi ei ole, siis peab lihtsalt tehnoloogiaga tühjad kohad ära täitma," möönis Siimann.

Lisaks kahekordistus vabade töökohtade arv ka ehituses ja kinnisvaraäris. Kõvasti tööd ootab samuti tegemist põllu- ja metsamajanduse ning kalapüügi alal, kus vabade ametikohtade koguarv on kerkinud aastate võrdluses neli korda. Enim on abikäsi vaja aga mäetööstusesse, lausa kümme korda rohkem kui mulluse aasta alguses.

Vastuolu IT-sektoris

Kui üldiselt on kõigis harudes vabade töökohtade arv tõusnud või samaks jäänud, siis selget vähenemist on üllatuslikult näha info ja side sektoris. Nimelt oli aasta algul valdkonnas vabu ametikohti üle veerandi võrra vähem kui aasta eest.

"Esimene reaktsioon on see, et turul küll tuntavat nõudlust kahanemist näha ei ole. Pigem vastupidi," kommenteeris Nortali juhatuse esimees Priit Alamäe. Inimesi on tema kinnitusele endiselt kõvasti vaja. "Ainuke loogiline põhjus, mis ma suudan leida, on see, et mõni ettevõtte on lihtsalt alla andnud ega otsi enam tööjõudu Eestist," lisas ta.

Ka Nortaliil pole inimeste leidmine viimasel ajal kergemaks läinud. "Olukord on täpselt sama, mis oli eelmisel ja üle-eelmisel aastal," möönis Alamäe.

Tulevikku kiigates on Nortali juht kindel, et töökäsi on ITSse aina rohkem vaja. "Kui vaadata seda, kuidas maailmas tehnoloogiateadmiste järele nõudlus kasvab, siis trend ei pöördü järgmise kümne aasta jooksul," kinnitas ta.

Üks retsepti tööjõupuuduse lahendamiseks Alamäel siiski on. "Reaalsed peavad olema tugevalt õpetatud juba põhi- ja keskkoolis. Kui on vundament all, siis on ka suurem motivatsioon ja väiksem hirm reaalsust äärmiselt minna. See on see, mis kõige rohkem aitab," sõnas ta.

Selles, et IT töökohad populaarsed poleks, ei ole juba tema sõnusti probleemi. "Noored teavad väga selgelt, et nõudlus on meeletu, palk on hea ja tulevik on enam-vähem kindlustatud," selgitas Alamäe.

Enim tööd ootab tööstuses

Hõivatud ja vabade ametikohtade koguarvu vaadates on jätkuvalt enim töökäsi vaja töötlevasse tööstusesse – sektoris on 19% kõigist Eestimaa töökohtadest. Tööstusele järgnevad kaubandus (16%) ja haridus (10%).

Enim vabu ametikohti leiab haldus- ja abitegevuses ning majutuses ja toitlustuses. Kõige vähem on töökäsi vaja veetööde ja saastekäitluse, mäetööstuse ja kinnisvara valdkondades.

70% kõigist vabadest ametikohtadest asub Harjumaal ning 57% Tallinnas. Edasi on tükk tühja maad – järgmisena on vabu ametikohti enim Tartus – 8% – ning seejärel Ida-Virumaal (4%). Kõigist vabadest ametikohtadest kolmveerand on erasektoris.

Tööjõu liikumist iseloomustav tööjõu käive ehk tööle võetud ja lahkunud töötajate arv kokku vähenes mulluse aasta kahe viimase kvartali võrdluses 10% – kokku lahkuti töölt ja palgati inimesi juurde 81 000 korral. Kõige suurem inimeste voolavus oli IV kvartalis hulgi- ja jaekaubanduses ning töötlevas tööstuses.

57

protsenti kõikidest Eestis leiduvatest vabadest töökohtadest on Tallinnas.

VAIDLUS

Toomas Annus võidutses kohtus

MARGE VÄIKENURM
marge.vaikenurm@aripaev.ee

Ärimees Toomas Annus seljatas vormelivaidluses GrabCadi varasema investori Marek Kiisa. Kiisa kaebab otsuse edasi.

“See otsus oli ehmatav. Otsust kuulates jääb mulje, nagu mina oleks võidu sõitnud ja tema on meelesegadushoogudes maksnud mulle raha nimega ülekanne,” lausub Kiisa. “See otsus oli väga suureks üllatuseks ka minu advokaadile. Ainuke lohtus on, et meil on kolm kohtuastet. Õiglus peab lõpuks välja tulema.”

Ei kommenteeri

Toomas Annus ise ilmet esimese astme kohtu otsust ei kommenteerinud. “Mul ei ole kahjuks aega rääkida. Kõike head,” kostis Annus pärast kommentaari-soovi ja lõpetas kõne.

Kiisa peab üle 100 000 euro Annusele tagasi maksma, lisaks tuleb tal tasuda viivised. “Sisuliselt on tegu alusetu rikastumise ehitise ehk inimene (Annus – toim), kes on saanud enda kätte neli vormelit, millest kahe eest on minule maksnud, lisaks varuosad, mis läksid tema poja ja Annuse sõitudele – ta oleks pidanud saama kõik need asjad tasuta,” rääkis Kiisa, kellel käib Annusega paralleelselt veel üks vormeliteemaline kohtuasi.

Äripäev kirjutas aprillis, et Annus andis Kiisa kohtusse, nõudes viimaselt pea veerand

▲ Suurärimees Toomas Annus (paremal) andis kohtusse investori Marek Kiisa. FOTO: ANDRAS KRALLA

121 000

eurot nõuab ärimees Toomas Annus Marek Kiisalt vormelitiimile kulunud raha.

miljonit eurot vormelisõidu harrastuse kulud.

“Kogu see värk on natuke piinlik. See on vist esimene kord, kui kuulen, et sellisele tasemele on läinud vaidlus. Kahju,” võtab meeste riid autospor-di liidu juhatuse liikme, endise vormeliässa Toivo Asmeri pead vangutama.

Veel kolm aastat tagasi olid Annuse ja Kiisa suhted head – mõlemad plaanisid teiste ettevõtjate, Jüri Vipsi ja Gert Jugala ehitada Tabasallu mooto-

rispordikeskuse. Peagi lahkus Kiisa sellest ringist. “Ma ei tahtnud Annusega neid asju ajada,” põhjendas ta praegu.

Sõjajalal vormelifännid

Annus sütidistab Kiisat ja tema firmat Scuderia Nordica piltlikult öeldes naha üle kõrvade tõmbamises, mis läks Annusele maksma ligi veerand miljonit eurot.

Meeste tüli põhjus on seotud vormelitiimiga. Aastal 2013 sõitis Annuse poeg Karl Gustav

samas Scuderia Nordica meeskonnas, näiteks käidi testisõitude Saksamaal. Laste vormelisõite toetasid peale sponsori-te ka lastevanemad. Annus tahab nüüd enda väljakäidud raha tagasi, rõhudes sellele, et tegemist oli laenuga.

“2014. aastal pommitas Annus kirjadega. Et tahaks tutvuda kuludega. Tema arust läks hooaeg liiga kalliks. Kirjutame vastu, et kõik dokumendid on olemas. Tule vaata kulusid. Aasta läheb mööda. Dokumendid ootavad. Midagi ei juhtu. 2015. aastal läks kohtusse,” meenutas Kiisa.

Kohtunike laual maandus kaks hagi. Ühe on Annus esitanud Kiisa, teise tema ettevõtte Scuderia Nordica vastu. Kiisalt tahab Annus 121 000 eurot, Scuderialt umbes 124 000 eurot.

LÜHIDALT

Ehitusmaterjalide tootmine tõusuteel

Tänavu esimeses kvartalis kasvas Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liitu kuuluvate ettevõtete müügi käive võrreldes eelmise aastaga enam kui viiendiku – 100 miljonile eurole, kirjutas ehitusuudised.ee. Kasvasid nii eksport kui ka siseturg, kuid eelkõige mõjutas kogutulemust siseturu tugev tõus.

Raudbetoonelementide tootjate tulemused on kasvanud teistega võrreldes enam ja jätkuvalt on kasvanud ka nende toodete eksport. Suure sammuga on kasvanud ka paekillustiku müük ja liiva müük ning betoonisegude müük. 2017. aasta esimese kolme kuu jooksul eksporditi toodangut 34,5 miljoni euro eest, see on 3,4 miljoni võrra enam kui mullu.

Inimesed kasutavad aina aktiivsemalt krediitkaarte

Eesti inimeste krediitkaartide kasutus näitab viimase aasta jooksul selget kasvutrendi, vahendas kaubandus.ee SEB kliendiandmete analüüsi. Erinevalt krediitkaartide algusaastast, eelistab eestimaalane kasutada oma krediitkaarti nüüd pigem koduriigis. Reisimine aga jääb endiselt üheks krediitkaartide populaarseimatest kasutusvaldkondadest.

Kui veel 2015. aasta alguses ulatus krediitkaartide kasutamissagedus kolme korrani kuus, siis suveks 2017 on see kindlalt ületamas 4,2 korda. Aina aktiivsemalt kasutatakse krediitkaarti ka internetiostude tegemiseks.

Alibaba tõstis käibeprognossi

Hiina veebipoehiid Alibaba teatas, et tänavune käive tootab tulla ligi poole võrra oodatust suurem, vahendas uudisteagentuur Bloomberg. Analüütikud ootasid pigem 35protsendist kasvu.

Kontsern on ka jõuliselt Euroopasse laienenud: nii ostis ta ära Saksamaa ettevõtte Lazada Groupi ja pakub Euroopas Amazonile tõsis konkurentsi.

Uus purjetamiskeskus toimib nagu Uber

Sisuturundus

Väike seiklus merel on muutunud igale eestlasele taskukohaseks, sest RS Sailors Purjetamiskeskus tegutseb nagu jagamismajanduse mudel – purjekat saab rentida vastavalt soovile ja võimalusele, kas üksinda või mitmekesi.

“Meie klubis saab purjetamas käia nii, et ei pea purjekat oma ning see toimib nagu jagamismajandus ja Uber – rendid paadi ja korjad teised sõitjad ka peale,” rääkis RS Sailors Purjetamiskeskuse asutaja ja klubi-direktor Ants Haavel. Kui Pirital tegutseb mitmeid purjespordiklubisid, kus treenitakse professionaalsel tasemel, siis Haaveli sõnul on nemad rahva ja amatööride klubi, kes soovivad anda esmase purjetamiskeskuse võimalikult paljudele inimestele. Selleks korraldab klubi erinevaid kursusi nii täiskasvanutele kui ka lastele.

Täiskasvanute kursused toimuvad kas viiel tööpäeval õhtuti kaks tundi korraga või siis terve nädalavahetuse. “Õpetame inimesed viie päevaga purjetama ning siis võib juba minna üksinda purjekaga merele. Meie eesmärk ongi see, et pärast esimest koolitust osatakse paat sõiduvalmis panna ja omal käel, kas jõel või lähel purjetada,” märkis Haavel.

Parim hobi lastele

Keskus korraldab suve jooksul lastele mitmeid purjetamislaagreid ning Haaveli sõnul on purjetamine üks parimaid harrastusi lapsele üldse. “Nad istu-

vad täna palju arvuti taga ja neil puudub initsiatiiv. Purjetamine on super – sa oled õues värskes õhus ja päike paistab. Kui laps läheb purjetama, siis ta peab oma paadi üle kontrollima, et see oleks tehniliselt korras ning et ta ise on õigesti riides. Ta vastutab iseenda eest ja purjetades peab tegema mingi otsuse, kasvõi selle, et minna paremale või vasakule,” rääkis ta veespor-di plussidest. Kui lapsed käivad hiljem purjetamist lihtsalt harrastamas, siis proovitakse ühte paati võimalikult palju koor-mata, et hobi oleks kõigile taskukohane.

Purjeklubi asutaja Ants Haavel ise alustas purjetamist juba viieaastasena ning senini tõmbab meri teda üha. “Kui sa lähed merele, siis on see nagu väike seiklus, mõnikord tuul vilistab ja sajab rahet ning see annab mõnusalt adrenaliini. Teiseks, elus on nii palju muresid, aga kui sa paati istud, siis on kõik kadunud – selline lummus meeldib paljudele. Väikestele lastele, eriti minu tütrele, meeldib see väga. Just see on kummaline, et midagi ei urise, midagi ei põrise ja sa liugled vaikelt üle jõe,” jutustas klubidirektor.

Vigri äratati elule

Et pärast purjetamispäeva oleks üks mõnus koht muljeid vahetada ning keha kinnitada, avati RS Sailors Purjetamiskeskuses taimetoidukohvik Vigri. Ants Haavel rääkis, et taimetoidu kasuks otsustati seetõttu, kuna see aitab tema lastel allergiatest va-

baneda ning on andnud tervele perele suurepärase enesetunde. Lisaks aitab taimetoit tal endal lähedalt võistluskaalus püsida. Samuti oli sooviks eristuda, kuna ümberkaudu on juba piisavalt liha ja kala pakkuvaid toidukohti. “Meie peakokk on töötanud restoranides Inglismaal ja Eestis ning kohviku Vigri personal koosneb enamikus taimetoitlastest, selleks et kõik vibreeriks ühes rütmis. Kliendid on kohviku üllatavalt hästi vastu võtnud,” lausub Ants Haavel.

1980. aastatel tegutses Tallinnas Narva maanteel laste jäätisekohvik Vigri ning nüüdne nimekaim pakub oma eelkäija järgedes nädalavahetusesti nostalgialaenu. “Kes neid aegu mäletab, võib oma lapsed või lapselapsed laupäeval meie jäätisekohviku päevale tuua, kus pakume jäätisekokteili ja kartulisalatit. Pühapäeviti on meil pannkoogi-brunch, mis on ka klientide hulgas populaarsust võitnud,” rääkis Ants Haavel.

MIS ON MIS

RS Purjetamiskeskus / Pirita Svertpaadiklubi

Asutatud: 2016. aastal
Paate: 80
Instruktoreid: 4
Avatud E-P 10.00–21.00
www.rssailors.ee
Purje 8, Pirita TOP, Tallinn

JOOKSEVKONTO

Eesti kauba-
vahetuses
ootamatu
tulemus

Jooksevkonto ülejääk oli esimeses kvartalis 99 miljonit eurot ehk ligikaudu 2% sama perioodi SKPst. Esimest korda pärast 1993. aastat oli jooksevkonto saldo esimeses kvartalis ülejäägis, teatas Eesti Pank.

"Tavapärasest positiivsema saldo põhjustasid teenuste ekspordi kiire ja laiapõhjaline kasv ning harjumatu väike tulude netoväljavool. Eesti kaubanduspartnerite majandusel läheb hästi ja seetõttu on nõudlus Eesti kaupade ja teenuste järele suurenenud," põhjendas Eesti Panga ökonomist Kristo Aab.

Ta lisas, et vahepeal ekspordi kasvule piduriks olnud sektorid (nt veoteenused, ölitööstus) on kas põhja lähedal või sinna juba jõudnud ning on nüüd uuesti kasvamas. Tulude poolel vähenes esimeses kvartalis investeerimistulude väljavool peamiselt pangandussektoris, kuid olulist rolli mängisid ka ühekordsed tegurid, nagu Eesti riigile makstud trahvirahad.

Raha sissevool tagasihoidlik

"Uusi otseinvesteeringuid välisomanduses olevate ettevõtete osa- ja aktsiakapitali tehti esimeses kvartalis 188 miljoni euro väärtuses, mida on viimase viie aasta keskmisest kaks korda rohkem. Samal ajal väheneti juba olemasolevaid otseinvesteeringuid 177 miljoni euro ulatuses, mis tähendab, et netosummas oli n-ö uue raha sissevool riiki tagasihoidlik," jätkas Aab. Kokkuvõttes Eestisse tehtud otseinvesteeringud tema sõnul siiski vähenesid, sest võlakohustusi maksti investoritele tagasi rohkem, kui siia tehti uusi investeeringuid.

ÄRIPÄEV.EE

RAHAPOLIITIKA

Mario Draghi: peame olema

Euroopa Keskpanka väljasõiduistung Tallinna lõppes nii, nagu turud olid oodanud.

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Äripäev

Baasintressimäärad jäid muutmata, kuid muutus signaal selle kohta, millised võivad olla keskpanka järgmised sammud. Välja jäi viide sellele, et euroala baasintressimäärad võiksid edaspidi veelgi madalamale langeda ning esimest korda 2011. aasta augustist tunnistas keskpank, et euroala majanduskasvu prognoosidega seotud riskid on tasakaalus ja mitte negatiivsed. Need laused kõlasid viimati Euroopa Keskpanka endise juhi Jean-Claude Trichet' suust.

Turud võtsid kursi selle järgi, et Euroopa Keskpanka president Mario Draghi rõhutas korduvalt, et hoolimata tugevnenud majanduskasvust ei ole euroala inflatsioon veel piisavalt taastunud, et võimaldada keskpangal hakata üllitõva rahapoliitikat koostööbama.

"Deflatsioonirisk euroalal on täiesti kadunud," möönis Draghi, kuid viimaste kuude liikumised euroala inflatsioonis on valdavalt olnud tingitud vaid kütuse ja toiduainete hindade muutusest. Sisemist jõudu, mida toetaks palgatõus, euroala inflatsiooniäitajates veel ei ole. Seni aga, kuni inflatsioon ei ole võimeline püsivalt ja iseseisvalt kerkima euroalal optimaalseks hinnatud 2 protsendi lähiste jõudnud, peab keskpanka rahapoliitiline stiimul jätkuma, kordas Draghi.

Euro odavnes Draghi kommentaaride järel USA dollari suhtes 0,5% ja kauples 1,201 dollari tasemel eurost.

Keskpank kordas ka, et 2015. aasta märtsis käivitatud varaostuprogramm jätkub vähemalt selle aasta detsembri lõpuni ja vajadusel kauem. "Euroopa Keskpank jääb turule veel pikaks ajaks," ütles Draghi.

» Avatud majandusega riik, nagu Eesti, võib sellest positiivsest efektist, mis varaostukaval on euroala majandusele.

Euroopa Keskpanka president Mario Draghi

Eesti poliitikute väiteid, et riigivõlakirjadeta Eesti jääb Euroopa Keskpanka varaostukavas justkui millestki ilma, toetades Eesti Panga tugiostudega teiste riikide majandust, kommenteeris Draghi nii, et see ongi Eesti võit.

Eesti võib, kui teistel läheb paremini

"Avatud majandusega riik, nagu Eesti, võib sellest positiivsest efektist, mis varaostukaval on euroala majandusele," ütles Draghi.

Sama küsimuse kommenteerimiseks sai sõna Eesti Panga president Ardo Hansson, kes osutas, et varaostukava mõjud jõuavad Eestisse muid kanaleid mööda. Finantsturud on omavahel seotud nagu ühendatud anumad. "See on tõsi, et ei tee siin kuigi palju otseseid tugiostu, kuid enamik meie laenudest on seotud euriboriga ja euribori ei määrata siin riigis, vaid laiemalt euroala jaoks. Ülekandemehhanism töötab, kuid eri kanalite kaudu," ütles Hansson. Selle märgiks on ka Eestis euroala kiireim inflatsioonitempo.

Euroopa Keskpanka eile avaldatud majandusprognoosis kärpis keskpank selle aasta inflatsiooniprognosi märtsis oodatud 1,7 protsendilt 1,5%-le ning järgneva kahe aasta prognoosid vastavalt 1,3 ja 1,6 protsendile. Eelkõige kajastub selles nafta hinna muutus. Samuti muutused teenuste hindadega, mis on seatud lihavõttepühadega. "Inflatsiooni endaga ei ole midagi olulist muutunud," ütles Draghi. "Me peame olema kannatlikud," kordas Draghi.

Palgatõusu, mis tagaks inflatsioonitempo soovitud tasemel, hoiab Draghi sõnul tagasi asjaolu, et suur osa juurde loodud töökohtadest on n-ö vähe kvaliteetsed töökohtad, mis erilist palgatõusurvet ei teki. Kuna aga deflatsioonirisk on täielikult kadunud, sai keskpank loobuda viitest, et baasintressimäärad võivad veelgi alaneda.

Majanduskasv tugevneb

Lähiaastate majandusprognoose tõstis keskpank märtsi prognoosiga võrreldes veidi kõrgemale, oodates tänavu 1,9% suurt SKP kasvu. Tuleva ja järgneva aasta majandus-

OÜ POTIPOISS

TEIE TULEOHUTU
KODU HEAKS!

- ♦ korstnapühkija
- ♦ lõõriummistuste likvideerimine
- ♦ lõõride puhastamine kettpuhastiga
- ♦ lõõriuuringud kaamera ja suitsupadrunitega

tel 5807 2581 | info@potipoiss.ee | www.potipoiss.ee

KÜTTESÜSTEEMIDE
EKSPERTHINNANG
MAJA KASUTUSLOA
SAAMISEKS

Maja kasutusloa saamiseks tuleb esitada taotlus kohalikule omavalitsusele, kes paneb kokku komisjoni hoone ülevaatuseks. Komisjoni kuulub alati ka üks Päästeameti esindaja, kelle pädevuses on kütteseadmetega seotud dokumentide kontrollimine. Päästeameti esindaja kontrollib ehitise vastavust ehitusprojektile ja kehtestatud nõuetele tuleohutuse seisukohast. Kui küttesüsteemi kohta vajalikud dokumendid puuduvad, siis veendumaks küttesüsteemi ohutuses, aktsepteerib Päästeamet ka eksperthinnangut.

OÜ Potipoissil on eksperthinnangu andmiseks nõutav kompetents ja tahe olla olukorra lahendamisel teie koostööpartner.

▲ President Kersti Kaljulaid kinnitas eile ministriametisse Jaak Aabi. Keskel peaminister Jüri Ratas. FOTO: ANDRAS KRALLA

PILTUUDIS

Eesti sai uue ministri

President Kersti Kaljulaid kinnitas riigihalduse ministriks keskerakondlase Jaak Aabi.

Aab sai ministriks eelmise ministri Mihhail Korbi ümber lahvatanud skandaali tõttu. Korb otsustas ministriametist tagasi astuda meediasse jõud-

nud NATO-vastase kommentaari tõttu. Jaak Aab on töötanud Võhma linnapeana ning Linnade Liidu tegevdirektorina. Aastatel 2005–2007 oli Jaak Aab sotsiaalminister ning 2007–2011 riigikogu liige.

ÄRIPÄEV.EE

kannatlikud

NCIL MEETING TALL

duskasvu prognoosib Euroopa Keskpank vastavalt 1,8% ja 1,7%. Riskid majanduskasvule tulevad peamiselt väljastpoolt euroala.

Eurostat avaldas eile euroala esimese kvartali majanduskasvu näitaja, mis tuli esialgsest hinnangust veidi parem – kasv oli eelnenud kvartaliga võrreldes 0,6% varem prognoositud 0,5% asemel. Riike eraldi vaadates oli kõige kiirema kvartaalse kasvuga Läti, aasta baasil oli kiireim majanduskasvu tempo Sloveenias.

Kommenteerides rahaliidu reformi, mis Euroopa Komisjoni värskest lauale pandud arutelupaberiga on jälle aktuaalne, möönis Draghi, et euroala praegusel kujul on habras. Viimased aastad on seda näidanud. “Ja habras on see mitmel põhjusel. Üks on see, et selle ehitamine on lõpetamata,” ütles ta.

Mõned muudatused on pakilisemad, nagu pangandusliidu kõigi sammaste püsti saamine. Teised kannatavad oodata, kuna vajavad ilmselt ka aluslepingute muutust. Arutelud euroala rahandusministri ja parlamendi üle jäävad ilmselt kaugemas aega.

▲ **Euroopa Keskpanka asepresident Vitor Constancio, Eesti Panga president Ardo Hansson, ning Euroopa Keskpanga president Mario Draghi eile Tallinnas Reaalkoolis pressikonverentsil. Paremal panga kommunikatsioonijuht Christine Graeff. FOTO: EPA**

▲ LHV pensionifondide juhi Andres Viisemanni sõnul on riigifirmad võlakirjainvesteeringuteks huvitavad. FOTO: ANDRAS KRALLA

VÕLAKIRI

RKAS laenab raha LHV pensionäridelt

Riigi Kinnisvara AS (RKAS) korraldas 10aastase tähtajaga võlakirja emissiooni summas 48,5 miljonit eurot, mille märkijaks said LHV pensionifondid, teatasid ettevõtted.

RKASi juhatuse liikme Piia Kallase sõnul on äriühingu omakapitali maht tavapäratult suur ja emissioon pakkus hea võimaluse nii investeeringute rahastamiseks kui ka ettevõtte kapitali struktuuri korrastamiseks.

Tema sõnul on RKAS varem kaasanud võõrvahendeid pankade kaudu, aga pensionifondide kaudu pole varem tegevust rahastatud.

LHV pensionifondide juhi Andres Viisemanni sõnul on tal väga hea meel, et RKAS valis LHV pensionifondid endale võlakirjainvestoriks. “Koostöö RKASi meeskonnaga oli positiivne kogemus. Nad tunnevad hästi võlakirjaturgude võimalusi ja teadsid väga täpselt, millised tingimused olid neile olulised,” ütles ta.

Viisemann lisas, et võlakirjade emissioon on oluline just sellepöolest, et suudeti leida lahendus ja tõestada, et pensionifondid suudavad pakkuda pankadele korralikku konkurentsi. “LHV pensionifondid on teinud sel aastal Eesti-suunalisi inves-

82

miljoni euro väärtuses on LHV pensionifondid sel aastal investeerinud Eesti firmadesse.

teerimisotsuseid juba rohkem kui 82 miljoni euro väärtuses,” lisas Viisemann.

LHV andis raha lennuki ostuks

See on lühikese aja jooksul juba teine kord, kui LHV pensionifondid laenavad riigifirmale. Aprillis teatati, et LHV pensionifondid ja pank rahastavad 25 miljoni euroga riigile kahe uue lennuki ostu, lendama hakkab nendega riiklik lennufirma Nordica.

Toona tõi Viisemann välja, et võlakirjainvesteeringute puhul on Eestis suurema mahu tõttu huvitavamad riigifirmad. Kui teha tuleks aktsiainvesteeringuid, vaataks ta aga pigem eraettevõtete poole, kuna seal on suurem kasvupotentsiaal. “Riigiettevõtte strateegia katub Eesti piirkondlike huvidega, aga korralikult eraettevõttel võiks olla ambitsioon suurem.”

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Eesti firma laienes New Yorki

Emotsioonide mõõtmise tarkvara tootva Realeyesi müügitulu suurenes eelmisel aastal (eelneva aastaga võrreldes) 39%, 3,27 miljonile eurole. Ärikahjum oli 1,03 miljonit eurot. Realeyes OÜ põhitegevusala on emotsioonide mõõtmine veebikaamera kaudu ning kogutud andmete analüüs paremate turundusotsuste tegemiseks. 2016. aasta prioriteediks oli USA turule sisenemise ettevalmistamine ja käibe kasvatamine. Olulise sammuna selles suunas palgati müügitii New Yorgis.

ARVUTIKIIRABI

- ARVUTITE HOOLDUS JA REMONT
- HOOLDUSLEPINGUD
- SERVERITE MÜÜK JA LAHENDUSED
- ARVUTITE JA LISASEADMETE MÜÜK

Asume: Riia 130, Tartu
Telefon: +372 55 962988
E-post: info@abi.ee
Veeb: http://www.abi.ee
E-pood: http://pood.abi.ee

Meie teame lahendusi teie arvuti probleemidele!

Meie sisustame sinu kontori!

Pakume nii uut kui vähekasutatud kontorimööblit

ECOFURNI.COM
KONTORIMÖÖBEL

- ANTIK
- KAPID
- KAUPLOSE SISUSTUS
- KONTORITARBED
- LAUAD
- MÖÖBLI
- LISATARVIKUD
- NAGID

- PEHME MÖÖBEL
- SAHTLIBOKSID
- TAHVLID
- TOOLID
- TURVA-JA HOIUKAPID
- VAHESEINAD
- VAIBAD

HEAD HINNAD!

info@ecofurni.com | www.ecofurni.com

JÄRELEVALVE

Selgusid riigihangete põhivead

MARI METS
mari.mets@aripaev.ee

Rahandusministeerium pidi mullu pärast järelevalvet kuulutama kehtetuks kolm hanget, selgus riigihangete järelevalve ülevaatest.

Jätakuvalt on levinumad rikkumised riigiasutuste hankeprotsesside korraldamata jätmise ja otselepingute sõlmimise, riigihangete õigusvastane osadeks jagamine, riigihanke aruande ja aruande lisa mittetähtsuse esitamine ja ebapiisav maksuvõlgade kontrollimine. Samas ei panda selliseid rikkumisi toime massiliselt.

Ministeerium kontrollis möödunud aastal plaanilise järelevalve käigus 514 riigihanke korraldust. Valdavalt tegid riigiasutused ja organisatsioonid hankeid vastavalt seadusele, kuid jätkuvalt oli rikkumisi, mis olid peamiselt tingitud teadmatusest.

Lisaks plaanilisele järelevalvele algatati 11 menetlust laekunud 64 märgukirja alusel, kus tuvastati enim rikkumisi seoses hanke alusdokumentide koostamisega, näiteks konkreetsele tootele suunatud tehniline kirjeldus ning kvalifitseerimis- ja hindamiskriteeriumite mittevastavus seadusele.

Tühistati kolm hanget

Ettekirjutuse hanke kehtetuks tunnistamiseks tegi rahandusministeerium kolmel juhul, kuna rikuti riigihangete seadust. Samas üheksal juhul jäi kirjalik järelevalvemenetlus alustamata, sest ministeeriumi suulise pöördumise järel kõrvaldas hanke korraldaja riigihangete seaduse rikkumise või tunnistas hankemenetluse omal algatusel kehtetuks.

“Vaadatamata sellele, et rahandusministeerium soovib riigi-

514

riigihanke korraldust kontrollis rahandusministeerium eelmisel aastal.

hangete järelevalves pigem õpetada kui karistada, tuleb aegajalt hankija tegevusse ka otsestaval sekkuda,” kommenteeris eeltoodud rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakonna juhataja asetäitja Kati Orgmets.

Äripäev on kirjutanud viimastel kuudel rikkumistest ja turuosaliste etteheidetest Tallinna transpordiameti korraldatud ligi 8 miljoni eurosele hankele Tallinna liiklusmärgide hooldaja leidmiseks järgnevat viieks aastaks.

Hanke võitis esialgu aastaid Tallinna hangetel võidutsenud Küprosele peitunud omanikega firma AS Signaal TM, kuid konkurendi kaebuse peale tegi rahandusministeerium transpordiametile ettekirjutuse, et see tunnistaks hanke kehtetuks. Transpordiamet sätestas hankedokumentides hankelepingu jõustumise ja teenuse osutamise alguse siduvalt kindla kuupäevaga – 1. märts 2017, kuid selleks kuupäevaks ei suutnud linn hanke võitjaga lepingut sõlmida. Hankedokumentidest erineva sisuga hankelepingu sõlmimine ei ole aga ühelgi põhjusel seaduslik.

Linnal kulus aega, et esitada lisaküsimusi hankel tegelikult odavama pakkumise teinud firmale OÜ KiirWarren, mille pakkumus tundus linnale liiga odav, et oleks vettpidav.

ÄRIPÄEV.EE

**ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE
VAID OMA TEGEVUSELE!**

REGISTRAATORID

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.

E-N 10-17, R 10-18

Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

▲ Tallinnas Tartu maanteel asuv Fredo sisekujundus on ühtaegu nii funktsionaalne kui ka esteetiline. FOTOD: RAUL MEE

AJATU JA TRENDIKAS

Fredo algus on paljutootav

Seni on ärimajadeks nimetatud uusehitiste söögikohad hoidnud pigem söökla kui restorani joont, Tallinnas Tartu maanteel Lubja tänava nurgal hiljuti valminud ärimaja esiesel korrusel asuv Fredo annab aga silmad ette nii mõnelegi restoranile.

HEIDI VIHMA
kaasautor

Ise nimetavad nad end tagasihoidlikult köögiks ja baariks. Nädala esimesel poolel ollakse avatud öhtul kaheksani, alates neljapäevast üheteistkümneni.

Esimesed plusspunktid teenis uus söögikoht ära koduleheküljega. Kõigepealt kujundusega, mis on selge ja arusaadav, aga eelkõige sisuga, kus kõik vajalik on olemas ja kergesti leitav: päevapakkumised, menüü, joogid, broneerimine, parkimine. Millegipärast pole kirjas inimesi, kes selle kõik kokku pannud on, nii et peakokk jääb saladuseks.

Käed kohe puhtaks!

Teised ja väga pirakad plusspunktid sai Fredo oma mugava kätepesuvõimaluse eest: otse ukse kõrval on kaks kraanikausi. Elementaarne hügieen, aga milline haruldus! Sisekujundus tervikuna oli ühtaegu nii funktsionaalne kui ka esteetiline: betoon, puit, tagasihoidlikud toonid, puhad selged pinnad, eri kõrgustes ja meele-

oluga lauad-toolid. Isegi teenindajate vormiroivad olid kõige muuga kokku klapiatud.

Nii et selleks ajaks, kui toitu valima hakkasin, hoidsin uuele söögikohale juba mõttes põialt: sissejuhatus on olnud positiivne, loodetavasti läheb ka toidu ja teenindusega kõik hästi. Läkski. Vähemalt toiduga.

Fredo menüü on ühtaegu ajatu ja trendikas, valdavalt euroopalik, väikese slaavi ja põhjamaade aktsendiga. On näha, et menüü kokkupanega tunneb uusimaid kulinaarseid tuuli, kuid pole piirdunud trendide püüdmisega, vaid on neid ka omalt poolt täiendanud.

Eelroogade valikus on *bruchetta*-de kõrval koha leidnud ka *smørrebrød*-id ehk kuulsad Taani lopsakad võileivad, mis meil paari aastakümne eest erinevõileibade nime all vahepeal vägagi populaarsed olid. Slaavi kööki esindavad kartulivareenid, mis serveeritakse koos praesibula ja hapukoorega ja mis on mitte ainult maitsvad, vaid ka väga ilusad. Ilu ei tule pontsakate vareenikute puhul just mitte sageli jutuks, kuid Fredo omade erilisel kaunilt põimitud ääris väärrib mainimist. Klassikat esindab ka vana hea biifsteek

munaga. Tegemist pole mingi lihtsa kotletiga, vaid kohapeal Eesti veiselihast tehtud küpsetisega, mille küpsusastme eelnevalt teenindaja kliendiga kokku lepib. Biifsteegi lisandiks on koos seente ja sibulaga praetud värsked kartulid ja eriliselt maitserikkaks timmitud piprakaste.

Trendikad detailid

Klassikat kaasajastavad väikesed detailid: veidi söestatud oliivipuru ja ürdiemulsiooni biifsteegi juures, pastinaagikreem ja mustjuure laastud steigi lisandiks, seesamiseemnetega daikoni-porrusalat ja koriandri-tšillikaste krõbedate kanatiibade täienduseks. Nii et põnev on menüüd lugeda, põnev on ka süüa: jätkub nii maitseid, värve kui ka tekstuure.

Teenindusest pole esialgu kokatööle ja kujundusele veel võrdset partnerit, kuid arvestades Fredo noorust, võib loota, et ehk paraneb. Teenindajateks on verinoores tütarlapsed, oma koolitüdrukuleitides nii armsakesed, kuid esialgu ka oskustes alles koolitüdruku tasemel: mõni asi läheb sassi, mõni nõu ununeb lauale, päris kõik ei tule kohe meelde. Püüdlikkust aga paistab olevat ja väikesed möödalaskmised üldist positiivset muljet ei riku.

HINNANG
Fredo

Toit:	Teenindus:	Interjöör:	Kokku:
9	7	10	26

Address: Tartu mnt 83, Tallinn
Telefon: 656 1919
Avatud: E-K 10-20; N-R 10-23; L 12-23
Pearoogade hinnavaheemik: 9-20 eurot
Omanik: Dmitri Antonov
<http://fredo.ee/>

ÄRIPÄEV SOOVITAB

Äripäeva tunnustava märgi pälvinud restoranid

	toit	teenindus	interjöör
Juur, Tallinn	9	10	10
Bordoo, Tallinn	10	9	9
Haku, Tallinn	9	9	10
Leib Resto ja Aed, Tallinn	9	9	10
Pull, Tallinn	9	9	10
Salt, Tallinn	9	10	9
Lucca Enoteca, Tallinn	8	10	9
Ribe, Tallinn	9	9	9
Fredo, Tallinn	9	7	10
Hõlm, Tartu	8	8	10
Mon Repos, Tallinn	10	7	9
Mr. Jakob, Otepää	8	8	10
FAO27, Tabasalu	8	7	10
GreenBakery, Tallinn	8	9	8
Korsten, Armastus & Hea Toit, Tallinn	9	6	10
La Tabla, Tallinn	8	8	9
Linnuküla Resto, Tallinn	9	7	9
MuSu, Tallinn	8	8	9
Noodle Box, Tallinn	10	9	6
Noot, Pärnu	9	8	8
Papa Joe, Tallinn	8	9	8
Sardiinid, Tallinn	8	8	9
Taste of Asia, Tallinn	8	7	10
UmbRoht, Tartu	9	8	8
Vidrik, Sangaste	9	7	9
Villa Wesset, Pärnu	8	9	8
WuWei, Tallinn	8	8	9

Äripäev soovitab klepsu pälvidad alates 2016. aastast söögikohad, mis saavad restoranitestis kokku 25 või rohkem punkti.

LOE VEEBIST

Äripäeva restoranitestid
www.aripaev.ee/restoranitest

Äripäev
soovitab

MAKSUD

Käibemaksu tõstmine aitaks muud maksutõusud ära jätta

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Kui tõsta protsendi jagu käibemaksu määra, nagu on pakkunud ettevõtjad, võimaldaks see ilmselt ära jätta enamiku koalitsiooni plaanitud maksutõuse. Peaminister Jüri Ratas on käibemaksu korra muutmise siiski üheselt välistanud.

IRLi ridadesse kuuluv järgmine rahandusminister Toomas Tõniste rääkis "Aktuaalsele kaamerale", et tema hinnangul tuleks mitme erineva maksu tõstmise asemel tõsta käibemaksu määra 1 protsendipunkti võrra. Käibemaksu tõstmist on toetanud ka ettevõtjad.

Ettevõtja, investor ja kirjanik Armin Kõomägi näiteks selgitas, et see on uute maksude kehtestamise asemel lihtsam viis tulude suurendamiseks.

"Kui on vaja maksubaasi tõsta, unustage uued maksud ära ja tõstke käibemaksu 0,5% ja tulebki. Raha lihtsalt tulebki natuke rohkem sisse," selgitas ta. "Seda ei saa lõpmatuseni teha, aga see on lihtne ja äraproovitud asi ning administreerimiseks pole midagi juurde vaja teha."

IRL on valitsuse sees toiminud arutelude käigus käibemaksu määra tõstmisest rääkinud varemgi. Eile valitsuse presikonverentsil välistas peaminister Jüri Ratas plaani aga ühemõtteliselt. "Me ei hakka käibemaksupoliitikat muutma. Seda võimalust tänases koalitsioonis ei ole," ütles ta.

Tuleks 100 lisamiljonit

Pole päris selge, kui suure mõju käibemaksu määra tõstmine riigieelarvele kaasa tooks, kuna seda pole põhjalikult analüüsitud – rahandusministeerium analüüsis riigikogu valimiste eel läbi küll kõikide erakondade valimislubaduste mõju, ent käibemaksu määra tõstmisest ei rääkinud toona keegi.

Tänavuses riigieelarves on käibemaksulaekumiseks 20% maksu määra juures ette nähtud 2,1 miljardit eurot. Kui arvutada jämedalt ning jätta arvestamata maksutõusu mõju tarbimisvalikutele ning muule maksutõusule,

▲ Peaminister Jüri Ratas välistas eile käibemaksu määra tõstmise ühemõtteliselt. FOTO: ANDRAS KRALLA

le, siis selle baasil arvestatuna võiks määra tõstmine protsendipunkti võrra kasvatada maksulaekumisi ligikaudu 100 miljoni euro võrra aastas.

Praegugi pole veel lõplikult paigas, missugusest maksu muudatustest otsustab võimaliit loobuda ja milliseks kujuneb pakett juulikuuks, mil muudatused peavad vastu võetud olema. Küll aga on selge, et meetmetel, nagu alkoholiaktsiisi tõstmine või pakendiaktsiisi kehtestamine, on üksikult võetuna väga väike mõju.

Kõige suurem tuluaallikas on hoopis regulaarselt dividendi maksvatele ettevõtetele 14 protsendilise madala tulumaksu määra kehtestamine, mis plaani järgi peaks motiveerima nii-öelda küpseid firmasid rohkem väljamakseid tegema ja seeläbi ka makse tasuma. Koos pankadele pandava avansilise tulumaksu-

ga toob see rahandusministeeriumi arvutuste järgi eelarvesse tuleval aastal 135 miljonit eurot tulu. Muud maksu muudatused jäävad sellest summast kaugemale maha.

Ölle, siidri ja veini aktsiisi kiires tempos tõstmine oleks eelarvesse pidanud tooma 58 miljonit eurot, näitab koalitsioonileppele lisatud tabel. Alkoholiaktsiisi ennaktempo tõstmise põhiseaduspärasust selgitab parajasti välja riigikohus.

Magustatud jookide maks peaks riigieelarve strateegia järgi sisse tooma näiteks vaid 15 miljonit eurot, veoautode teekasutustasu kehtestamine 17 miljonit eurot ning pakendiaktsiisi reform 9 miljonit eurot, seisab eelarvestrateegias. Firmaautode erisoodustuse maksu korra muutmise toob aga 7 miljonit eurot tulu.

Poliitiliselt pea võimatu

Hoolimata sellest, et tulevane rahandusminister Tõniste käibemaksu tõstmist õigeks peab ning tarbimise maksustamise suurendamist on üldiselt pooldanud ka ettevõtlusorganisatsioonid, nagu tööandjate keskkliit, on sisuliselt välistatud, et see praeguse valitsuse ametiaja jooksul teoks saaks.

Valitsuse juhtiv jõud Keskerakond on nimelt enda valimisprogrammides toetanud pigem tulude maksustamist ning astmelise tulumaksu kehtestamist.

Enne 2015. aasta riigikogu valimisi lubas erakond isegi teatud tarbimisliikidele madalamat käibemaksu määra.

"Eesti makustruktuuris on liiga suur osa tarbimismaksudel. Tarbimismaksude probleemiks on, et vaesemad leibkonnad maksavad nende maksude näol ära suhteliselt suurema osa enda sissetulekust. Seetõttu tuleb kehtestada madaldatud käibemaksu määra inimeste jaoks olulistele kaubagruppidele – näiteks toasoe, põhitoiduained ning teatri-, kontserdi- ja muuseumipiletid," seisis Keskerakonna valimisprogrammis.

100

miljoni euro võrra aastas võiks maksulaekumisi kasvatada käibemaksu määra tõstmise 1% võrra.

» Tuleb kehtestada madaldatud käibemaksu määra inimeste jaoks olulistele kaubagruppidele, näiteks toasoe, põhitoiduained ja teatripiletid.

Keskerakonna valimisprogramm aastal 2015

LÜHIDALT

Rootsi valitsus paindus Nordea ähvarduste peale

Rootsi valitsus esitas eile uue ettepaneku pankade kriisilahenduse reservi rahastamiseks, mille algne ettepanek ajendas Nordea pank ähvardama peakontori Rootsist ärakolimisega.

Olulise muudatusena on valitsus valmis reservile kehtestama ülempiiri, teatas Rootsi rahandusministeerium. Algne kava oli ülempiirita reserv, mida kritiseeriti kui varjatud kujul pankade maksu kehtestamist.

Valitsus ei muutnud otsust, et pankade panused peavad tuleval aastal 3 miljardi Rootsi krooni võrra kasvama, kuid selle järel kahanevad sissemaksed aastatel 2019 ja 2020. Reserv peaks saavutama soovitud mahu aastaks 2025, vahendas agentuur Bloomberg.

Fondile ülempiiri kehtestamist saab tõlgendada kui kompromissi Nordea panga kriitika peale. Teisalt ei loobunud valitsus plaanist võtta laekuvad summad riigieelarvesse, selle asemel et koguda need eraldi sihtotstarbelisse fondi. Ka selle pärast on Nordea valitsuse plaane kritiseerinud.

Nordea panga investorsuhete juht Rodney Alfvén ütles Bloombergile, et pank praegu oma kolimisplaanide ei kommenteer. Küll aga lisas ta, et Nordea on tähele pannud, et tänane reaalsus on teine kui eile.

Vahter: Tallinn vajub laiali

1Partner Kinnisvara juhi Martin Vahteri sõnul vajub linn mitmesse suunda laiali, tekivad uued keskused ja see mõjutab oluliselt piirkondlikke hindasid. "Telliskivi loomelinnak, Balti jaama turg ja ka kunstiülikooli kolimine tõstab linnapoolse Kalamaja hinda," ütles ta. "Sellest tulenevalt läheb hinda ja nihkub Kopli suunda Kalamaja mõtteline teine külg. Kui varem oli Kalamaja piiriks Kungla tänav, edasi Volta, siis nüüd juba koos Arsenali keskuse valmimisega Erika tänav. Järgmisena tuleb Sitsi ja kuna kõik need tänavad lähevad mõtteliselt juba Kalamaja alla, siis muutuvad sellega ka kallimaks," rääkis Vahter.

Teine arenev suund on Ülemiste, kus praegu on liikluskaos. "Ülemiste City ja piirkond laiemalt korrastuvad ja muutuvad järjest populaarsemaks äripiirkonnaks," rääkis Vahter.

Nafta hind langes järsult

Ühendriikide naftavarude kasvas üllatavalt palju, mis pani nafta hinna kukkuma, vahendas CNBC.

USA kaubandusliku toornafta varud kasvasid 26. mail lõppenud nädalal 3,3 miljoni barreli võrra päevas, teatas Energia Informatsiooni Administratsioon (EIA). Kuna osa analüütikuid oli oodanud hoopis mahu vähenemist, valmistas varude tõus turgudele suure üllatuse ja pani nafta hinna kiiresti kukkuma.

Brenti toornafta hind kukkus 3,4 protsenti ja WTI 4,2 protsenti. Kummagi barrel maksis vastavalt 48,41 ja 46,17 dollarit. Tõenäoliselt kasvab Ühendriikide päevane naftatootmine järgmisel aastal 10 miljonile barreli, mis on kõigi aegade rekord.

Esitleja

9.-10. JUUNIL KELL 11-23

Pärnus Vallikäärü aasal Sissepääs tasuta!

RESTORANID • TOIDULAAT • MÄNGUMAA

Epiim ja **HiiuMaa** lavadel: **Kukerpillid, Propeller, Cool D, Bikini- ja rannafitness, Eesti Pulm, Eesti Grilli Gala jpm.**

KOMMENTAAR

Kesk meenutab pätikampa

SASS HENNO
ühisturundaja**Keskerakond on minu jaoks alati olnud moraalne müsteerium.**

Mulle meeldib väga see, mida nad teevad venekeelse valijaskonna suunal, kuid oma sisekultuurilt on see organisatsioon võrreldav üsna pätikambaga. Paar pahelist helgemat pead, palju käsualuseid ja veel rohkem laua all raasukeste ootajaid.

Mis toimub nende venemeelsete avalduste ümber, on loomulik huvipõrge, kuid kahjulik meile kõigile. Meie piirkonna ajalookäsitlust peaks aitama mõista metafoor, et meil on üks pere, kus ühe lapse sünnipäev ja teise lapse mõrvapäev langevad ühele päeval. Peame õrnalt, arvestavalt ja avatult otsima teid, kuidas nii leina kui ka rõõmu pereringis käsitleda. Niikaua, kui me otsime seda, kel on õigus, oleme püsitanud taas vale lähteülesande, mis on sisult lahendamatu.

NATO viiendasse artiklisse pimesi uskuda pole mitte läänemeelne ja eestlaslik, vaid sama nutikas kui kodule G4Si leping teha ja siis uks ostmata jätta.

Kevadtormidele lisaks aitaksid meie julgeolekule kaasa nii uusehitiste pommi-kindlad majakeldrid, oma kodumaa looduse mõistmine kui ka relvakultuuri ning laskespordi arendamine ja igapäevaste hobirelvakandjate arvu suurendamine. Ennekoike peaksime lootma iseendale ning igasugune lisagarantii on *nice to have*, mitte ellujäämisstrateegia.

KOMMENTAAR

Valitsus ei tea, mida tahab

JOEL VOLKOV
reklaamiagentuuri Tank loovjuht**Valitsuse käitumist on raske maksupoliitikaks nimetada. Pigem on tegu pidevate maksukatsetustega. See külvab segadust ja ebakindlust ning jätab mulje, et valitsus ise ka ei tea, mis ta tahab.**

Mõni valitsuse liige on väitnud, et riikust on vaja ümber jagada. Isegi, kui selline ambitsioon mõnes maksumuudatuse ettepanekus ka oleks, siis ma arvan, et ajastus on praegu väga vale. Me oleme elanud pea kümme aastat väga karmis surutises.

Seda näitab kas või see fakt, et tänaast väikest majanduse elavnemist nimetab mõni ülekuumenemiseks. Tsiteerides klaskikuid: absurd!

Fakt on, et ümberjagatavat vara pole märkimisväärselt tekkinud. Need, kellel seda oli, on selle juba kaheksa aastat tagasi Eestist välja viinud – sinna, kus rahaga saab reaalselt raha juurde toota.

Esmalt peaksime harjuma kasvava majandusega ja siis hakkama mõtlema, milises segmendis oleks seda akumuleeruvat vara vaja tulevikus ümber jagada.

KOLUMN

Riik peab kapitaliturgu arendama

Igasugune muutus on alati keeruline. Olgu selleks suitsetamisest loobumine, teiste inimeste tähelepanelikum kuulamine või kapitaliturgude arendamine.

Potentsiaalne positiivne mõju on arusaadav, kuid vaatamata sellele pole muutust alati kerge teoks teha. Lugesin, et vaatamata teadvustatud riskidele ei proovigi suitsetamisest loobuda kaks kolmandikku nendest, kes on seda soovi väljendanud.

Kümnest proovijast ebaõnnestub üheksa. Lõpuks õnnestuja saab hakkama alles kuuendal katsel. Keeruline. Aga tasub pingutamist?

Kust tuleb meie riigi riiklus? Millist majandust me tahame? Kui vastustes käivad läbi sõnad kasv, efektiivsus ja innovatsioon, siis on oluline arendada kohalikku kapitaliturgu. Kõige paremad võimalused selleks on meie valitsusel.

Sekkudes õigel ajal, õiges kohas ja õigete vahenditega, on võimalik riiki tuua välisinvesteeringuid, mis panustavad meie ettevõtete ja keskkonna arengusse.

See aeg on Eestis just nüüd ja praegu.

Kas teeme ära?

Eesmärk? Toimiv kapitaliturg, kus Eesti ettevõtetele ja investooridele on alternatiivne raha kaasamiseks ja investeerimiseks. Muide, riikides, kus on selliselt toimitud, on mitu korda arenenum kapitaliturg ja kiirem majanduskasv. Lihtne? Ongi, aga seda pole olnud kerge teostada. Kas kuulume kahe kolmandiku hulka või võtame end kokku ja teeme ära?

Eelmise aasta lõpus koostas AFME (The Association for Financial Markets in Europe)

KAAREL OTS
Tallinna börsi juht**„Kapitalituru areng aitab majanduskasvule kaasa ja pehmendab kriise.**

põhjaliku uuringu, milles analüüsiti 11 Euroopa riigi (EU11) kapitaliturgude hetkeseisu, takistusi ja võimalusi. Need riigid on Eesti, Läti ja Leedu, Rumeenia, Bulgaaria, Horvaatia ja Sloveenia ning Poola, Tšehhi, Ungari ja Horvaatia. Riigid, mida iseloomustab sarnane taust nii ajaloo, jõukuse kui ka vanuse poolest.

Eesti on sabassõrkija

See tähendab seda, et EU11 riikide kapitaliturud on arenenud tänaseks orienteeruvalt sama kaua, jaeinvestoreid on ühe põlvkonna jagu, jõukuse tase on võrreldav, väljakutsed institutsionaalsete investoritega (sh pensionifondid) on sarnased jne.

Paraku nähtub, et ka EU11 riikidega võrreldes on Eesti kapitaliturg vähem arenenud (teiste Euroopa riikidega on vahel veel suurem).

Uuringus leetakse, et paremini arenenud kapitalituru tingimustes saaksid need riigid oluliselt kiiremini kasvada – erasektor saaks kaasata raha peale pankade ka kapitaliturgudel ning seeläbi finantseerida ambitsioonikaid projekte, mis mõjuvad positiivselt nii tööhoiule kui ka SKT-le.

Ning loomulikult oleks seeläbi võimalik riigi kodanikel ja pensionifondidel investeerida oma sääste kohaliku ettevõtluse ja riigi arengusse. Kõlama jääb seisukoht, et ilma riigi panuseta on vahe vähendamine arenenud riikidega väga keeruline.

Samas võidaksid sellest kõik turuosalised.

Miks mitte erasektor?

Seetõttu pean oluliseks tunnustada meie valitsuse seniseid pingutusi Eesti kapitalitu-

ru arendamisel – nii otsus riigiettevõtte osaliselt börsile tuua, võlakirjade kaalumise investeringute tegemisel, kaasmaks kohalik elanikkond riigi tegemistesse, kui ka teised initsiatiivid.

Targalt tegutsedes on võimalik saavutada oluline ja positiivne muutus, millest kerkib kasu kõigile.

Jääb vaid soovida edu juba ette võetud projektide teoks tegemisel (Tallinna Sadam, Enefit Taastuvenergia) ja julgelt järgmiste ettevõtete ja projektide kallale asumist.

Kõiki neid ettevõtmisi toetab ka paar aastat tagasi Euroopa Komisjoni loodud kapitaliturgude liit, aga ka meie enda pensionifondidesse ja hoiustele kogunenud kümme miljardit eurot.

Hoovad on riigi käes

Kindlasti leidub küsijaid, miks riik sekkuma peab ja miks erasektor seda ise ei arenda. Vastus on lihtne: aeg kapitaliturgude arengule tõuke andmiseks on küps ja selle hoovad on just riigi käes.

Riigi peamine eesmärk majanduses on ettevõtjatele tingimuste ja keskkonna loomine. Riigi pidamine on kallis ja üha kallimaks läheb, kulutustele katteallikate otsimine intensiivistub.

Kapitalituru areng aitab majanduskasvule kaasa ja pehmendab kriise. See pole mitte tüütu kohustus, vaid väärt võimalus.

Mitmekesistades rahastamisvõimalusi, aitab riik omalt poolt kujundada keskkonda, kus on vähem toetusi ja rohkem turgu, kus võivad teoks saada paljud projektid, mis seniste võimaluste raames oleks riigile jäänud.

KOMMENTAAR

Nagu ussitanud kapsas

Maksupoliitika asemel käib valitsuses mingi arusaamatu tõmblemine kord nii-, kord naapidi – arusaadavalt see mingit kindlustunnet ettevõtjaks ei tekitab.

Praeguses valitsuses pole ühtegi ministrit, kes oleks ise tegeleenud ettevõtlusega, teeninud kasumit ning maksnud siis tekkinud lisaväärtuselt maksud ja omakorda näinud, kuidas selle raha eest keegi teine mõnusalt elab.

Pole üldse pädev

Keskerakondlasest peaminister Jüri Ratas on siin ainus erand, juhtis pisikest autohool-dusega tegelevat osatühist. Praegune seltskond pole lihtsalt, kogu austuse juures, üldse pädev majandusküsimustes kaasa rääkima, kuna puudub kogemus.

Eesti lihtne, läbipaistev ja kõigile arusaadav maksupoliitika on see, mis on siia toonud investoreid ja andnud oma ettevõtjatele kindluse teha pikaajalisi äriplane.

TÕNIS LEETJÕE
ettevõtja**„Mida rohkem lehti eemaldada, seda kolerdam ussitanud kapsapea olukord paistab.**

Senise seisuga pole normaalsel ettevõtjal mingit põhjust skeemitada, maksuvabasid ettevõtluspiirkondi kasutada ja tulu varjata, lihtsam on maksud ära maksta ja rahulikult magada. Igasuguste uute maksude lisamisel ja süsteemi keerukamaks muutmisel kerkivad need küsimused päevakorda.

Nagu Põhja-Koreas

Aga inimesed, kes pole ise kunagi päris tööd teinud, ei saa olukorda paremaks muuta. Tundub, et oleme tõepoolest Põhja-Korea kursil, nagu Ind-

rek Neivelt hiljaaegu meedias tabavalt ütles.

Korruptsiooniga on kõikidel erakondadel seis sama nagu ussitanud kapsapeaga: mida rohkem lehti eemaldada, seda koledam tema olukord paistab.

N-ö vanadest erakondadest ei meenu küll ühtegi skandaalivaba ühendust. Poliitika ongi korruptsioon, kuidas muidu saab nimetada seda, kui mingisugune reaalsustaju minetanud seltskond teiste kulul prassib. Kui raha otsa saab, tõstame makse nendele, kes lisaväärtust loovad.

Minge parem ettevõtlusse

Ma usun siiralt, et kui tänane ametkond üles rivistada, teha paariks loe nagu kehalise kasvatususe tunnis, number kahel astuksid sammu ette ning ja läheksid eraettevõtlusega tegelema, oleks meie riik palju parem paik.

Seal oleks ka oma loogika: rahvaarv väheneb, tehnoloogia areneb tundidega – see annab

alust arvata, et ka ametnike arv ning riigisektor võiks jõudsalt väheneda. Teistsuguseid valikud ongi keeruline välja pakku- da – vähem ametnikke, vähem korruptsiooni.

Eesti ja vene valijatega suhtlemisest ei tule midagi head, kuni nüpeldatakse erinevuse trummi. Aeg oleks suhelda meie riigi valijatega ja lõpetada ükskord inimeste vahele joone tõmbamine.

Paremaks ei lähe

Sõnum peab olema kõigile üks, kui on mingi mõistlik sõnum edastada. Siia maani pole keegi leidnud seda Eestis elavate eri rahvuste ühendamise võtit.

Kokkuvõtteks: asi pole paremaks läinud ja praeguse valitsuse juttu kuulates on selge, et ei lähegi. Iga rahvas on aga oma valitsejaid väärt ning järgmistel valimistel annab juba eesti rahvas oma hinnangu.

Aga vahepeal peab harjumuspärasest ilma jääma, et mõista, kui hea olemasolev oli...

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileeg aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja
kaastoid vajaduse korral lühendada.
Toimetus kaastoid ei tagasta. Kõik ajalehes
Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid,
fotod, teabegraafika (sh päevakajal-
isel, majanduslikul, poliitilisel või religioos-
isel teemal) on autoriõigusega kaitstud
teosed ning nende reprodutseerimine, le-
vitamine ning edastamine mis tahes kujul
on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta
keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu koh-
ta võtte pöörduda Pressinõukogusse,
pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

JUHTKIRI

Maksukoormus alla, riik õhemaks

Uue rahandusministri ülesanne võiks olla maksukoormuse vähendamine ning riigi ja ettevõtjate usalduse taastamine.

Äripäev on alati toetanud õhukest riiki ja madalaid makse. Jüri Ratase valitsus seevastu on Eestist teinud ühe kõige kiiremini maksukoormust suurendava riigi – ise samal ajal jutlustades, kuidas riik panustab inimeste heaolusse.

Eduka ettevõtja taustaga kunagisel tippportlasel Toomas Tõnistel on rahandusministri positsioonile asudes võimalik vähemalt osaliselt tagasi pöörata uue valitsuse maksutõusud ja taastada kadunud usaldus riigi ja ettevõtjate vahel. Ettevõtjate ja riigi vahel on vastasseise olnud ennegi, kuid maksudega mängimine on suhted ajanud erakordselt teravaks. Ettevõtjatel puudub kindlus oma plaanide tegemisel ning maksurahu saavutamise võiks olla Tõniste esimene töö. Tõsi, see pole kerge ülesanne: maksupaketi uuesti lahtivõtmine tekitab alguses eeldatavasti uue segaduse. Ent vaevalt saab minna veel hullemaks kui see supp, mis Keskerakonna valitsuses siamaani kokku keedetud.

Tõniste eesmärk võiks olla üldise maksukoormuse vähendamine. Tuletame siinkohal meelde, et maksukoormust hakkas suurendama juba Taavi Rõivase esimene valitsus, ehkki seegi rääkis meelsasti ettevõtluskeskkonna toetamisest ja hea-

olu suurendamisest. Järgmisest aastast aga läheneb maksukoormus juba 36 protsendile.

Muidugi võib siinkohal vastu väita, et heaoluriiki üksnes maksukoormuse suurendamisega luua saabki: kõik need Skandinaavia riigid, mida me endale elatustase poolest eeskujuks seame ja kellele tahame järele jõuda, hiilgavad kõrge maksukoormusega. Arvestades, et Eesti elanikkond vananeb järjest ja osa sektorite tööjõupuudus on terav – seda hoolimata värskest statistikast, mis ütleb, et vabade ametikohtade arv on praegu lausa viimas kaheksa aasta suurim – ei kao iseenesest kuhugi Eesti sotsiaalsüsteemi jätkusuutmatuse mure. Seda ei saa lahendada miljonite sissepumpamine iga paari aasta tagant, vaid üksnes kogu süsteemi reform: haiglavõrgu optimeerimine, eraravikindlustuse süsteemi loomine solidaarse süsteemi kõrvale ja raviraha liikuma päästmine koos patsiendiga.

Üks lihtne tõus mitme segase asemel

Tõniste käibemaksu suurendamise mõte tundub mõistlik sellest seisukohast, et üks lihtne maksutõus on kindlasti parem mitme segase asemel. Maksusüsteemi lihtsus

on olnud Eesti eelis pikkade aastate vältel. Äripäevale meeldiks aga väga, kui Tõniste tõstaks lauale ka sotsiaalmaksu lae või sotsiaalmaksu vähenduse – miks mitte ka koos ettevõtte tulumaksu uuesti laualetõstmisega, nagu on soovitanud Indrek Neivelt. Ettevõtjaid ei häiri mitte vajadus makse maksta, vaid praeguse valitsuse kahepalgelisus, mille parim näide oli praeguse seisuga õnneks maha kantud panditulumaks.

Ent ikkagi: ka riik saab olla õhem. Me ei räägi mitte tuletõrjujate, õpetajate või politseinike palga kallale minekust, vaid ametnikearmee vähendamisest, millest Seeder on korra juttu teinud, aga konkreetse kavani pole jõudnud. Et see tekitab vastuseisu ametnikes ja ametiühingutes, on paratamatu.

Ja kolmas kokkuhoiukoht: riigi investeeringute plaan, mis lõhnab tugevalt kohalike valimiste järele. Nii ei pea see olema. Kõike rajatavat peab pärast haldama ja korras hoidma, seegi on kulu. Maksimaksja raha eest 100 miljoni eest renoveeritav linnahall on nuripidise mõtlemise parim näide. Muinsuskaitseisigi argumente ei peaks jumaliku positsioonina käsitlema.

ÄRIPÄEV EETRIS

Kes kiskus tüli?

Ettevõtjate ja riigi vahelt jookseb rindejoon. Miks ettevõtjad tunnevad, et neid ei kuulata ning riik süüdistab ettevõtjaid vastu survestamises, sellest räägivad ettevõtlusminister Urve Palo ja kaubandus-tööstuskoja juht Mait Palts.

Juttu tuleb ka sellest, mis saab paljukirjutud pandimaksust.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

99

miljonit eurot moodustas jooksevkonto ülejääk esimeses kvartalis. Seda on ligikaudu 2% sama perioodi SKPst. Jooksevkonto oli ülejäägis esimest korda 1993. aastal.

ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE

RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS

tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

REPLIIK

Jüri Ratas kordab Andrus Ansipi vigu

Kui meil oleks monarhia, siis ma valitsusele väga kõrgeid punkte ei paneks.

Agas demokraatia tingimustes, kus on lakkamatu ja hüskeeriline uudistevõog, on hiline päris hea.

Mulle ei meeldi panditulumaks, aga praegu tundub, et seda õnneks ei tule. Arvan, et selle asemel võiks olla traditsiooniline ettevõtte tulumaks. Samuti on eraisikute tulumaks väga keeruline. Ma ei ole kindel, et isegi üks protsent elanikest suudab selle arusaadavalt lahti seletada.

INDREK NEIVELT
Pocopay asutaja

» Tundub, et see ongi meie valitsuste poliitika: buumi ajal hoogu juurde anda ja languse ajal kasvu pidurdada.

Suhkrumaks on väga õige. Arvan, et me oleme juba sellel diskussioonil võitnud rohkem, kui me eurosid eelarvesse saame. Inimesed teadvustavad nüüd, kui palju on erinevates toiduainetes ja jookides suhkrut. Ka automaksu oleks pidanud kehtestama.

Tiigivesi hakkas liikuma

Igal juhul tööd maksudega veel jätkub. Siin peaks emotsioone maha võtma ja diskussioon peaks mõlemalt poolt olema rohkem argumenteeritud.

Eelarve puudujäägi kohta võib öelda, et siin kordab Jüri Ratase valitsus Andrus Ansipi valitsuse vigu. Tundub, et see ongi meie valitsuste poliitika: buumi ajal hoogu juurde anda ja languse ajal kasvu pidurdada. Hea tava kohaselt peaks valitsuse majanduspoliitika eesmärk olema üldiselt vastupidine.

Tunnustan valitsust eeskätt selle eest, et siinses kinnikasvanud tiigis on vesi liikuma hakanud. Juba see on positiivne ja loob eeldused arenemiseks.

► Goodyeari aktsia on paljudele analüütikutele järsku meeldima hakanud.
FOTO: EPA

PROGNOOS

Rehvitootjaid ootab ees hämmastav tulevik

Läinud nädalal avalikustas Morgan Stanley analüüsi isesõitvate autode mõjust autotööstuse teinekord ära unustatud osale ehk rehvitootjatele. Investeerimispanga sõnul on tulevik enam kui helge, seda nii Goodyearile kui ka teistele.

FREDY-EDWIN ESSE
kaasautor

Analüüs oli Goodyeari väljavaate suhtes sedavõrd positiivne, et aktsia tõusis päevaga 5% ning oli kolmapäevase seisuga nädalaga rallinud lausa 10%. Morgan Stanley analüütik Adam Jonas oma tiimiga otsustas tõsta rehvfirma aktsia hinnasihti 24 dollari pealt 52 dollarile ning prognoosib prisket kasumi kasvu.

Kuid millest tulenes selline tugev optimism haru suhtes, mis peaks üsna üksluine ja stabiilne olema? Analüütiku sõnul toob isesõitvate autode revolutsioon kaasa läbitud kilomeetrite mitmekordistumise ja see tähendab senisest märgatavalt enam rehvivahetusi.

Praeguse seisuga valmistab kaheksa erinevat firmat ette isesõitva auto tuule toomist järgmise viie aasta jooksul. Prognoosi kohaselt muudab see autotööstust märgatavalt. Praegu omatakse autosid ning nende kasutusmäär on suhteliselt madal – keskmine ameeriklane sõidab aastas umbes 16 000 kilomeetrit.

Autosõit muutub odavamaks

Isesõitvad autod toovad kaasa omanduse kadumise ja sõiduteenuse pakkumise laialt skaalal, mis Morgan Stanley analüütikute hinnangul viib ühe auto aastas läbitava kilomeetrite arvu 75 000 ja 150 000 vahele. Nende sõnul on praegu ühe miili läbimise hind dollar, kuid isesõitvad autod võivad selle viia 20 sendile. See võib omakorda panna inimesi eelistama autosid teistele alternatiivsetele transpordivahenditele, nagu näiteks ühistransport.

A Äripäeva Akadeemia

29.08.2017

Margus Alviste

339 € (km-ga 406,80 €)

Kehtib kuni 16.06.17

Tavahind: 399 € (km-ga 478,80 €)

Meeskonnatöö varjatud tahud

Mida juhid peaksid teadma, aga meeskond mitte?

Info ja registreerimine: Merle Sepp

tel: 667 0085

e-post: merle.sepp@aripaev.ee

akadeemia.aripaev.ee

Rehvitootjate õnneks on isesõitev auto palju lähemal valmimisele kui lendav auto.

Morgan Stanley analüütikute sõnul toob isesõitvate autode revolutsioon kaasa maailmas läbitava kilomeetraži kahekordistumise aastaks 2030. Aastal 2040 läbitakse maailmas kolm korda nii palju kilomeetreid kui praegu. Seetõttu prognoosivad nad, et rehvide nõudlus võib hakata ületama tootmist ja tootmisahelas tekivad n-ö pudelikaelad.

Kõige paremini saavad tulevikus hakkama need rehvitootjad, kellel on suur ja lai poodide võrgustik, nagu Goodyearil Ameerika Ühendriikides. Neil firmadel saab olema kõrgel tasemel tootedisain, tarnevõrgustik ja teenindus, kuid tootmine toimub allhankes korras.

Ja ühtäkki on Goodyear paljudele analüütikutele meeldima hakanud. Finantskriisi järel on firma märkimisväärselt alandanud kulusid, vähendanud madala marginaaliga rehvide osakaalu tooteportfellis ning investeerinud modernsesse rehvide tellimissüsteemi ja teenindusse.

Kuigi USA uute autode müügi turg on tõenäoliselt oma tipu saavutanud ja kahaneb, siis Goodyear teenib enamiku enda rahast rehvivahetustest ning suurema diameetriga rehvide müügist. Suuremad autod suuremate ratastega on praegu üle maailma moes ja see aitab sellistel firmadel nagu Goodyear rohkem raha teenida.

Morgan Stanley on Goodyeari suhtes igatahes optimistlik. 52dollariline hinnasiht viitab ligi 50% tõusupotentsiaalile kolma-

päevase hinnataseme pealt. Morgan Stanley prognoosi kohaselt kasvab Goodyeari kasum järgmisel aastal 12%, 2019. aastal 25% ning 2020% aastal lausa 49%.

Selline kasv paneb tõesti imestusest silmi pungitama. Goodyeari aktsia on praegu odav. Firma ettevaatav kasumi-hinna suhe (P/E) on 6,9 ja kui kasum peaks Morgan Stanley prognoositud mahus kasvama, siis peab aktsia hind järgnema.

Kasu lõikasid ka teised

Goodyeari aktsiat katvast kümnest analüütikust seitse soovib seda osta, kaks hoida ning vaid üks müüa. Morgan Stanley määratud hinnasiht on seni kõrgeim, madalaim on 36 dollarit ning keskmine on 41,5 dollarit ehk 18% kõrgemal kolmapäevasest sulgemishinnast.

Morgan Stanley analüüs levis üle kogu maailma, viies paljude rehvitootjate aktsia kõrgemale. Jaapanis suutis Bridgestone tänu sellele lõpetada viiepäevase languse ning tõusta 1,6%. Prantsusmaal kallines Michelin aktsia 1,8%.

Huvitaval kombel on siiski ka üks isesõitvate autode revolutsiooni ja rehvi firmade ilusa tuleviku ohustaja – lendav auto. Kui selline auto peaksid populaarsust koguma, võib see hakata rehvitootjaid ohustama. Rehvitootjate õnneks on isesõitev auto palju lähemal valmimisele kui lendav auto.

PANGANDUS

Itaalia pangad plaanivad ühiselt kriisis kolleege päästa

Kriisi sattunud Popolare di Vicenza ja Veneto Bancale plaanivad appi tulla teised Itaalia pangad, vahendas uudisteportaal Reuters.

Kui kaks pank abi ei saa, ähvardab neid sulgemine. Reutersi andmetel on neil raskusi 1,2 miljardi euro kogumisega. Selle summa peavad nad ette näitama Euroopa Liidu ametnikele, et nad jätkata tohiks. Kokku on mõlemal pangal vaja koguda 6,4 miljardit eurot. Üks anonüümne allikas teatas aga Reutersile, et kui pingutus-tele vaatamata panku päästa ei

11 miljardit eurot võib kahe Itaalia panga abistamine teistele maksma minna.

õnnestu, siis võib see abistajatele maksma minna kuni 11 miljardit eurot. Mõõdunud aastal suunasid teised Itaalia pangad kahte nõrgemas kolleegi juba 3,4 miljardit eurot, kuid selle summa sõid ära suured kaotused ja deposiitide kaod. Üks allikas ütles Reutersile, et osa Itaalia panku on nõus kolleegidele ka sel korral öla alla panema – aga ainult juhul, kui ka teised pangad appi tulevad. Reutersi allikate andmetel on nõus abi andma ka suurpangad SanPaolo ja UniCredit.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	1,05	1,05	1,55	1,55	1,65	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaal panganduse klientidele; (4) internet pangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt. Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501

DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnbee, www.dnbee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÖTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Olemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
Endover Kinnisvara - Vega Residents	EE3300111228	30.05.2017	30.05.2019	11,00%	kvartaalne	100	6 500 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
luteCredit Europe A9	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,61	1,61	1,61	2,56	1,73	3,82	3,96	4,74	698 010 094
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,76	1,14	2,43	3,30	4,05	86 089 686
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,71	-0,19	-0,27	1,81	2,49	63 941 379
Pensionifond XL, EUR	1,41	1,41	1,41	2,96	2,16	4,69	4,54	5,62	119 900 240
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,20	-0,21	-0,16	1,78	2,62	20 588 942
Täiendav Pensionifond, EUR	1,65	1,65	1,65	3,21	2,78	6,23	5,99	6,78	9 246 782
LHV Pensionifond Indeks	0,69	0,69	0,69		2,72	-	-	-	5 366 068
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,70	0,70	0,70		4,72	-	-	-	954 026
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,77	1,77	1,77	8,62	1,17	2,91	3,98	6,93	4 692 576
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	1,97	-0,38	-0,51	0,53	1,75	537 729
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,10	11,21	11,21		-1,11	2,04	-9,28	8,19	11 422 625,05
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,34	10,44	10,44		10,22	20,00	6,33	6,95	4 180 344,57
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,60	6,67	6,67		10,22	20,00	6,33	6,95	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,31	2,15	6,56	3,52	5,41	212 553 590,40
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,97	0,97	0,97	9,57	2,49	9,97	5,16	6,92	28 910 091,94
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,03	1,53	3,39	2,12	3,64	23 565 087,54
Nordea Pensionifond C, EUR	0,89	0,89	0,89	2,20	0,22	-0,1	1,62	2,18	13 097 346,57
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,53	1,56	1,55	12,76	3,08	13,46	6,69	9,22	10 854 719,17
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,81	0,81	3,56	1,1	2,97	2,82	3,65	2 370 153,31

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	19,81	20,51	20,11	6,45	5,39	13,47	14,90	12,34	1 462 376,88
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	32,40	33,55	32,89	11,80	17,97	33,12	7,45	13,96	116 092 950,33
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	22,73	23,54	23,08	22,12	-7,19	37,10	9,85	3,98	11 133 556,02

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Eetilist investorit pole olemas

Mulle kirjutas lugeja Marko, kes tundis muret ühe minu investeringu eetilisuse pärast.

“Kuidas kommenteerite investeerimist sellesse ettevõttesse, mille edulugu põhineb paljude inimeste õnnetusel – näiteks Olympic Entertainment Group (OEG)?” uuris Marko. Ta lisas, et on ise olnud seotud hasartmängusõltlastega ning kujutab seetõttu ette, kui suurt kasu toob kasiinoettevõttele nende inimeste finantsiline kaotus. “Minu jaoks ongi küsimus, et kas investeerimine peab olema eetiline,” kirjutas ta.

Vaatan tootlust

Pean tunnistama, et minu kui investori jaoks on raha paigutamisel siiski kõige tähtsam tootlus. Ma ei tunne end halvasti ka patuaüksiatesse investeerides, sest usun, et minu ülesanne ei ole kedagi korrale kutsuda või oma elu õigesti elama õpetada.

Liberaalse maailmavaate kandjana usun sellesse, et igal inimesel on ise õigus otsustada, kas ja mil määral ta erinevaid tooteid, sh pahesid, tarbib ning vastavalt oma otsusele ta ka tagajärgede eest vastutab. Seega kui keegi otsustab kasiinos oma raha maha mängida, on see tema vaba valik ning turu ja investori ülesanne on tema soovi austada ja pakkuda talle võimalust seda teenust tarbida. Mina investorina aitan turul seda nišši täita ning ootan ilma süümepiinadeta selle eest ka preemiat. Eriti arvestades, et pean pidevalt kartma poliitilistest teguritest tulenevate riskide realiseerumist.

Veel enam, kuna hasartmängusektor on võrreldes teistega kõrgemalt maksustatud, tekib mul kui investoril õigustatud ootus, et sõltuvusse sattuv teenuse tarbija saab rohkem makstud maksude eest ka vajadusel meditsiinisüsteemist abi. See võimaldab süümepiinu veelgi leevendada.

Legaalne ja kriisikindel

Olles ise ka Olympicist läbi astunud ning seal ruletti mänginud, näen konsernis tugevast kasvupotentsiaali – klientuuri jagub

» Kuniks elan kapitalistlikus maailmas ja tarbin selle loodud hüvesid, oleks eetika teemadel sõnavõtmine äärmiselt silmakirjalik.

investor Toomas

TASUB TEADA
Olympic Entertainment Group

Stabiilne dividend 10 senti aastas, eelmisel aastal erakorraliselt 15 senti.
Ettevõtte P/E suhe 8,39
Aktisia väärtus 1,67 eurot.

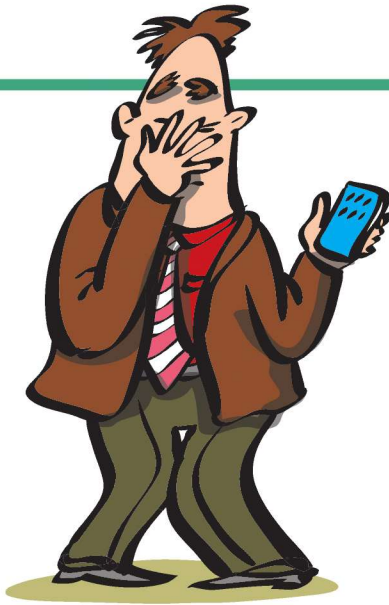
ning tõenäosus töötab kasiinofirma kasuks. Täpselt samamoodi nagu inimestel on vaba valik seda teenust pidevalt tarbida, on minul aga vaba valik seda mitte teha ning sellesse hoopis investeerida. Pean nõustuma ettevõtja Raivo Heinaga, kelle sõnul on mõistlik pahedest eemale hoida, kuid paigutada oma raha nende toimimisse. Ei kao ju vastavad teenused turult ka kriisi ajal.

Oma investeerimisotsuste tegemisel lähtun lisaks tootlusele põhimõttest, et ettevõtte peab tegutsema legaalselt. Ka see kriteerium on OEG puhul täidetud. Lisaks leian, et investor ei mõjuta turult aktsiaid ostes kuigi palju ettevõtte käekäiku. Eri-nevalt IPOst ei saa börsifirma seeläbi raha juurde ning seega ei tee minu investering ka otseselt kurja.

Lisaks on eetikaküsimus ülimalt vaieldav. Võrreldes paljude teiste tööstusharudega, võib kasiinoäri pidada suisa vooruslikuks.

Võtkem või lihatööstus: teadlased on veenvalt tõestanud, et tegemist on ühe planeedi kahjulikema tööstusharuga, mille tõttu hävivad nii looduskeskkond kui mageveevarud. Tagatipuks toodab loomakasvatus enam kui poole kliima soojenemist põhjustavast süsihappegaasist ehk rohkem kui kogu maailma transpordisektor kokku. Kasiino-, alkoholi- ja tubakatööstus on selle kõrval suisa inglid.

See on ka põhjus, miks mina eetikateemadel sõna võtta ei söanda – kuniks elan kapitalistlikus ühiskonnas ja tarbin selle loodud hüvesid, oleks see lihtsalt tohutult silmakirjalik.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetuse, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL
Kuidas läheb Toomase investeringutel?

päevane muutus

-0,02%

väärtus 281 409,61 eurot
49% aktsiad / 44% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Tallink	0,85
Ryanair	0,11
Apple	0,06
Olympic EG	0
Apranga	0
Berkshire Hathaway B-aktsia	0
Microsoft	-0,21
Lerøy Seafood	-0,38
Baltic Horizon Fund	-0,76
Statoil	-2,74

Viimased tehingud

Müüs: 11. mail 210 Lerøy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 eurot. Teenustasu oli 15,06 eurot.

Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

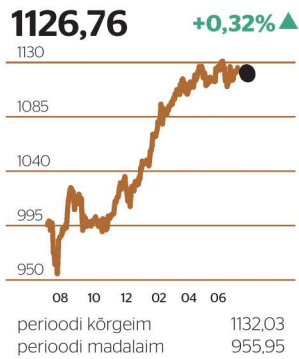
SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

AUTOTÖÖSTUS

Volvo loobub diiselmootoritest?

Volvo kaalub diiselmootoritest loobumist pistikhübridide ja elektrimootorite kasuks, kirjutas autosait The Drive. Diiselmootorid on saanud hoope paremalt ja vasakult: kõigepealt oli Volkswageni skandaal, siis karistuvad heitmenormid ja lõpuks kokkutõmbuv diiselmootorite turg USAs.

Volvo tegevjuht Håkan Samuelsson usub, et Rootsi autotootja praegune diisliite põlvkond võib jääda viimaseks ja tulevik kuulub pistikuga hübriididele ja elektriautodele, vahendas Reuters. Peamine põhjus on diiselmootorite uutele heitmenormidele vastavaks tegemise suur kulu.

“Tänases perspektiivis me enam ei arenda uut diiselmootorite generatsiooni,” ütles Samuelsson intervjuus Saksa ajalehele Frankfurter Allgemeine Zeitung. Hiljem Volvo kõneisik pehmendas öeldut, sõnades, et autotootja kaalub erinevaid võimalusi ega ole kindlalt diislistest loobumise kasuks otsustanud.

PANE TÄHELE

Uued võlakirjad. 12. juunil saab hakata First Northil kauplema UPP & Kauno 53 võlakirjadega: lubatud tootlus 8 protsenti.

Alibaba käive töötab tulla poole võrra arvatust suurem, aktsia ralis üle 10%.

Eile langes nafta hind viimase kuu madalaimale tasemele.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	08.06	Värvilised metallid	07.06
USD		USD/t	
Nafta IPE, bbl	47,77	Alumiinium LME	1904
Nafta NYMEX, bbl	45,42	Vask LME	5606
Mootoribensiin, t	512,75	Plii LME	2079
Diislikütus, t	430,25	Nikkel LME	8915
Kerge kütteõli, t	421,75	Tina LME	19645
Masuut (1% väävel), t	307,50	Tsink LME	2450,5
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,02		
Põllumajandus	08.06	Väärismetallid	08.06
nael = 453,59 g		USD/unts, unts = 31,105 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	125,80	Kuld COMEX	1283,44
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	416,60	Plaatina NYMEX	946,10
Kakao NYBOT, USD/t	2025,00	Palladium NYMEX	854,17
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	141,20	Hõbe COMEX	17,64
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	359,5		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,485	Singapuri dollar	SGD	1,550
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,869
Hiina jüaan	CNY	7,625	Sveitsi frank	CHF	1,084
Hongkongi dollar	HKD	8,742	Taani kroon	DKK	7,439
India ruupia	INR	72,178	Tai baat	THB	38,166
Jaapani jeen	JPY	122,780	Tšehhi kroon	CZK	26,316
Kanada dollar	CAD	1,509	Türgi liir	TRY	3,975
Korea won	KRW	1261,410	Ungari forint	HUF	308,660
Norra kroon	NOK	9,502	USA dollar	USD	1,122
Poola zlott	PLN	4,191			
Rumeenia leu	RON	4,570			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

BÖRS

Tallinn	08.06
aktsia	
Arco Vara	1,380 -0,72 687 17,2 4,9% 0,85 0,7%
Baltika	0,288 0,00 - 61,5 4,1% 2,53 0,0%
Ekspress Grupp	1,340 -0,74 4 423 9,1 9,1% 0,83 4,5%
Harju Elekter	4,240 1,19 9 282 2,7 48,3% 1,28 4,2%
LHV Group	9,580 0,10 16 999 12,6 21,0% 2,65 1,6%
Merko Ehitus	9,110 -1,83 14 529 26,4 5,0% 1,32 4,5%
Nordecon	1,330 0,00 8 246 14,1 8,9% 1,26 6,8%
Olympic EG	1,680 0,00 40 882 8,8 26,6% 2,34 6,0%
PRFoods	0,360 -1,10 1 393 31,8 1,9% 0,61 0,0%
Pro Kapital Grupp	1,860 1,64 5 871 - -2,7% 1,21 0,0%
Silvano FG	2,840 0,71 286 014 10,7 24,2% 2,59 3,5%
Skano Group	0,551 0,00 - 117,7 -23,0% 0,55 0,0%
Tallink Grupp	0,951 0,85 90 094 14,5 5,4% 0,78 3,2%
Tallinna Vesi	13,100 0,77 47 618 13,7 20,1% 2,77 4,1%
Tin Kaubamaja	9,200 0,00 21 684 14,6 15,4% 2,25 6,8%
Trigon PD	0,650 0,00 7 138,8 -2,1% 1,22 0,0%
Baltic Horizon Fund	1,310 -0,76 15 597 - - - -

P/E arvatatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emettevõtja osa põhjal

Riia	08.06
aktsia	
Grindex	6,50 4,17 17,1 0,5 -
Latvijas Gaze	9,41 0,00 11,6 0,6 -
Olainfarm	10,50 0,00 14,8 1,6 -
SAF Tehnika	4,78 0,00 15,0 1,2 -

Grindeks▲
+4,17%

Merko Ehitus▼
-1,83%

LOE VEEBIST
Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee

EUR/SEK ▼
9,7777

EUR/RUB ▼
63,9001

e-autoline

USALDUSVÄÄRNE PARTNER AASTAST 1998 • ÜLE 100 SÕIDUKI KOHAPEAL

Kia Sportage VGT EX AWD

Hind: **13 995 €**
Esmene registreerimine: **2012. a**
Spidomeetri näit: **110 804 km**
Värv: **pruun**

BMW X5 xDrive Individual

Hind: **59 900 €**
Esmene registreerimine: **2015. a**
Spidomeetri näit: **35 489 km**
Värv: **pruun**

Lexus SC430

Hind: **12 200 €**
Esmene registreerimine: **2004. a**
Spidomeetri näit: **81 300 km**
Värv: **pruun (hele)**

Volkswagen Multivan Highline 4Motion BiTDI

Hind: **55 900 €**
Esmene registreerimine: **2017. a**
Spidomeetri näit: **4 800 km**
Värv: **must (Deep)**

Porsche Panamera 4S

Hind: **42 900 €**
Esmene registreerimine: **2011. a**
Spidomeetri näit: **119 000 km**
Värv: **hall**

Audi A6 Lim. Quattro TDI

Hind: **39 400 €**
Esmene registreerimine: **2015. a**
Spidomeetri näit: **44 700 km**
Värv: **hall (Tornado)**

Audi A4 Avant TDI

Hind: **15 900 €**
Esmene registreerimine: **2013. a**
Spidomeetri näit: **158 830 km**
Värv: **hall**

Mitsubishi Pajero Instyle DI-D

Hind: **13 900 €**
Esmene registreerimine: **2011. a**
Spidomeetri näit: **281 104 km**
Värv: **hõbedane**

Dacia Dokker Laureate dCi

Hind: **5950 €**
Esmene registreerimine: **2013. a**
Spidomeetri näit: **233 500 km**
Värv: **hall**

Nissan NV200

Hind: **7 500 €**
Esmene registreerimine: **2012. a**
Spidomeetri näit: **74 890 km**
Värv: **valge**

Land Rover Range Rover Supercharged

Hind: **26 800 €**
Esmene registreerimine: **2010. a**
Spidomeetri näit: **134 500 km**
Värv: **must**

Audi Q7 S-Line

Hind: **16 800 €**
Esmene registreerimine: **2008. a**
Spidomeetri näit: **274 000 km**
Värv: **sinine (Mugello Exclusive)**

AUTODE VÄLJAOSTU JA VAHETUSE VÕIMALUS. KÜSI PAKKUMIST!

e-autoline.com

Mäepealse 21a, 12618 Tallinn. Tel 672 6726

Veidi rohkem naerulohke. Veidi rohkem ÜKSTEIST!

PÄEVA-
KRUIIS

al **11** €

REISIJA

al **11** €
suund

AUTO

al **11** €
suund

Meie Viking Line'is teeme kõike südamega,
et teie võiksite nautida veidi rohkem suve,
veidi rohkem merereise, Helsingit ja 11.

VIKING LINE

Veidi rohkem südant

Kehtib valitud väljumistel. Broneeri kuni 18.06, reisi kuni 31.08.2017
Vaata veidi rohkem: Vikingline.ee/11